

Болаларимизнинг қалбида гўзаллик ва эзгуликка интилишни кучайтириш ва шу асосда жамиятимизнинг маданий савиясини ошириш — биз учун устувор вазифа.

Ислом КАРИМОВ

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT XALQ ZIYOLILARI GAZETASI معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan • E-mail: info@marifat.uz • 2012-yil 29-dekabr, shanba № 104 (8545)

ПОРЛОҚ КЕЛАЖАКНИНГ ЯНГРОҚ САДОСИ

Сокин тун кўйида сарой олдидаги арча чироқлари янада ёрқин нур таратади. Турфа рангларнинг ўйноқ жилолари шодон болакайнинг шўх табассумини ёдга солиди. Оппоқ қор парчалари қувончини яширолмай буралиб-буралиб рақсга тушади. Гўё муҳташам саҳнадаги қизчалар хиромига ҳамохангдек...

Ёшлар ижод саройида "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" жамғармаси, "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан салоҳиятли ёшларни аниқлаш, уларнинг истиқболли лойиҳалари билан кенг жамоатчиликни таништириш, илгари суриладиган илғор гоя ва ташаббусларини ҳаётга татбиқ этиш мақсадида ташкил этилган "Келажак овози — 2012" республика кўрик-танлови ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Ўртбошимиз томонидан олиб бориладиган

оқилонга сиёсат, ҳар бир соҳа ривожини йўлида амалга ошириладиган ишлар, айниқса, ёшларга қаратиладиган катта эътибор, ўз истеъдод ва имкониятларини рўйбга чиқаришларига қўрсатиладиган рағбат ва ғамхўрлик мамлакатимиз тараққиётининг асосий омил бўлмоқда. "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" жамғармаси томонидан ўтказиладиган қатор кўрик-танлов ва фестиваллар ҳам ана шундай эзгу мақсадларга хизмат қилаёпти.

(Давоми 5-бетда.)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори

Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг муддатли ҳарбий хизматга навбатдаги қақирuvi ҳамда белгиланган хизмат муддатларини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларни Қуролли Кучлар резервиге бўшатиш тўғрисида

"Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ:

1. Қақирuviш муддатини кечиктириш ҳуқуқига эга бўлмаган Ўзбекистон Республикасининг қақирuvi ёшидаги фуқаролари 2013 йилнинг февраль-март ойларида муддатли ҳарбий хизматга қақирувилсин.

Муддатли ҳарбий хизматни ўташга яроқли ҳамда қақирuviш муддатини кечиктириш ва қақирuviшдан озод этиш ҳуқуқига эга бўлмаган, бироқ ушбу қақирuvi мобайнида Қуролли Кучлар сафига қақирувилмайдиган фуқаролар сафарбарлик қақирuvi резервиге олинсин.

2. Муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчилар 2013 йилнинг март-апрель ойларида Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари резервиге бўшатилинсин.

3. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.Мирзиёев ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Миллий хавфсизлик кенгашининг Котиби Б.Ташматов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2012 йил 28 декабрь

ХАЛҚАРО ОЛИМПИАДА ЎЗБЕКИСТОНДА ЎТАДИ

Юртимизда 2013 йилнинг апрель-май ойларида бўлиб ўтадиган халқаро билимлар беллашуви Озарбойжон, Россия, Латвия, Эстония, Руминия каби 16та хорижий мамлакат вакиллари иштирок этиши кутиляпти. Ўз миллий олимпиадаларида ғолиб бўлган ўқувчилар уч турдан иборат беллашува зукколиги ва билимдонлигини намойён этишади.

2

Ma'rifat — 2012 МУНДАРИЖАСИ

Барчангизни кириб келадиган 2013 йил — Обод турмуш йили билан кутлаймиз. Эътиборингизга ҳавола этиладиган «Ma'rifat» мундарижасидан 2012 йил давомида газета саҳифаларида эълон қилинган энг сара материаллар ўрин олган. Улар орасида газетанинг ўқишли ва мазмунли чиқишида ўз хиссасини қўшиб, «Фаслнинг энг яхши ижодкори» танловида ғолиб бўлган ижод намуналари ҳам бор.

6-7

ҚУВОНЧ УЛАШГАН ҒАЛАБАЛАР

байрамни аъло кайфиятда нишонлашга асос бўлмоқда

Шуни айтиш жоизки, спортчиларимиз учун 2012 йил ҳар қачонгидан ҳам сермахсул бўлди. Албатта, улкан марралар забт этилишининг асосий сабаби юртимизда Президентимиз раҳнамолигида амалга ошириладиган изчил чора-тадбирлар, яратиб берилган замонавий шарт-шароитлар, имкониятлардир. Бундан унумли фойдаланадиган спортчиларимиз юрт шайнини халқаро майдонларда муносиб улуғлаб, келажак учун мустаҳкам пойдевор қўйишмоқда.

15

ДИПЛАРДА ОБОДЛИК ВА ШОДЛИК ТАФТИ

Киш... Қор ёғмоқда — оппоқ капалакнинг оппоқ қанотлари янглиғ майин ва беғубор. Тоғлар оппоқ ёпинчигини елкасига ташлаганча мункайган. Бўйинларига муздан маржонлар таққан ариқлар ҳазин қуй чалади. Она замин оқлик, поклик зийнатига чўмган... Нигоҳлари уфққа тикилган болажоннинг

юзини изғирин ҳаво чимчилайди. Аммо юракдаги севинч учқуни бутун вужудга илиқлик бахш этади. Эртақмонанд безатилган Мустақиллик майдонидан, турфа рангда жилланаётган арча атрофидан кетгиси йўқ.

(Давоми 2-бетда.)

Ўқувчиларнинг кимё фанидан навбатдаги 47-халқаро Менделеев олимпиадаси Тошкент шаҳрида бўлиб ўтади. Бу хусусда жорий йилнинг 13 декабрида Вазирлар Маҳкамасининг "Ўқувчиларнинг кимё фанидан 47-халқаро Менделеев олимпиадасини Тошкент шаҳрида ўтказиш тўғрисида"ги қарори қабул қилинди. Халқаро мусобақага тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилий кўмита таркиби тасдиқланиб, мутасадди вазирлик ва идораларга тегишли топшириқлар берилди.

ХАЛҚАРО ОЛИМПИАДА ЎЗБЕКИСТОНДА ЎТАДИ

— Юртимизда 2013 йилнинг апрель-май ойларида бўлиб ўтадиган халқаро билимлар беллашувида Озарбойжон, Россия, Латвия, Эстония, Руминия каби 16та хорижий мамлакат вакиллари иштирок этиши кутиляпти, — дейди Ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази бош мутахассиси Мурод Шорахматов. — Ўз миллий олимпиадаларида голиб бўлган ўқувчилар уч турдан иборат беллашувда зукколиги ва билимдонлигини намойиш этишади. Ушбу тадбир ўқувчилар учун нафақат билим ва заковат кўриги, балки дўстлик, ҳамжиҳатлик, ёшлик байрамига айланади. Беллашув доирасида Тошкент ва Самарқанд шаҳарларининг диққатга сазовор жойларига саёхатлар уюштириш, кўплаб маданий-маърифий тадбирлар ўтказиш ҳам кўзда тутилган.

— Жорий йилнинг баҳорида Қозоғистоннинг Остона шаҳрида кимё фанидан бўлиб ўтган 46-халқаро Менделеев олимпиадасида ёшларимиз бир олтин, икки кумуш ва иккита бронза медални қўлга киритгани барчамизга қувонч бахш этиб, дилларга ғурур бағишлаганди, — дейди ЎзМУнинг «Органик кимё» кафедраси мудири, доцент

Ҳабибулла Тожимуҳаммедов. — Халқаро олимпиада кунлари олимпиада ташкилий кўмитаси, халқаро ҳайъат аъзолари, экспертлар ҳам юртимиз ёшлари илм-фанни чуқур ўрганаётганига амин бўлишди ва навбатдаги олимпиада Ўзбекистонда ўтказилса, мақсадга мувофиқ бўлишини билдиришди. Албатта, бу мамлакатимизда таълим тизимида амалга оширилаётган ислохотлар, давлатимиз раҳбарининг ёшлар камолоти, таълим-тарбияси йўлидаги ғамхўрлигининг халқаро миқёсдаги яна бир эътирофидир. Илм-фанга, ёш авлод таълим-тарбиясига эътибор туфайли ўқувчиларимизнинг юксак заковати дунё миқёсида ўз муносиб баҳосини олаётганидан бошимиз осмон қадар юксалди. Пойтахтимизда бўлиб ўтадиган навбатдаги 47-халқаро Менделеев олимпиадасида ҳам ёшларимиз бор билим ва иқтидорини ишга солиб, юрт шаънини муносиб ҳимоя қилишларига ишончимиз комил.

Айтиш жоизки, вилоят, республика миқёсидаги синовларга тайёргарлик умумий ўрта, ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаларида қизгин давом этаёпти. Иқтидорли ўқувчилар устозлари

билан биргаликда кичик фан олимпиадалари, беллашувлар ташкил этишаёпти, дарсликдагидан мураккаброқ савол ва топшириқларни ечишга ҳаракат қилишмоқда. Ўз-ўзидан аёнки, бу савий ҳаракатлар халқаро беллашувларга тайёргарлик вазифасини ҳам ўтайди. Қолаверса, ўрганган, ўзлаштирилганлари ўзларига фойда. Бу

ҳақиқатни кимё фани бўйича 46-халқаро Менделеев олимпиадасининг кумуш медали соҳиби Равшан Олмосов ҳам ўзига шиор қилиб олган. Ҳозир у Тошкент тиббиёт академиясида ўқишини давом эттираяпти. Мирзо Улуғбек туманидаги 22-мактаб, сўнгра Саъди Сирожиiddinov номидаги академик лицейда устозлари берган билим ва тушунчалар бугун олий таълим муассасасида асқо-таётгани, халқаро олимпиада унинг ҳаётида муҳим ўрин тутганини қайта-қайта таъкидлайди.

— Юртимизда 47-халқаро Менделеев олимпиадаси ўтишини эшитибок бунинг уйимдагиларга маълум қилдим, — дейди у. — Оила аъзоларим ушбу тадбир кунлари юртимиз шарафини ҳимоя қиладиган ўқувчиларни маънан қўллаб-қувватлаб туришларини айтишди. Ўзим тенгдошларимга қарата: "Чуқур тайёрланинг ва голиб бўлинг", демокчман. Бунинг учун мустақил Ўзбекистонда барча шарт-шароитлар яратилган...

Қурбонбой
МАТҚУРБОНОВ,
"Ma'rifat" мухбири

БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТЛАР ТАКОМИЛЛАШТИРИЛАДИ

Миллий матбуот марказида Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси Кенгашининг матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Анжуманда кенгаш раиси Т. Норбоева сўзга чиқиб, "Мустақам оила йили" Давлат дастури ҳамда унга мувофиқ ишлаб чиқилган тадбирлар дастури доирасида касаба уюшмалари томонидан амалга оширилган ишлар хусусида фикр билдирди.

Ўтаётган йилда она ва бола саломатлиги, оилавий тадбиркорлик, ижтимоий ҳимоя каби йўналишларда бир қатор самарали ишлар амалга оширилди. Чунончи, корхона, ташкилот ва муассасаларда амал қиладиган жамоа шартномалари ва келишувлари орқали ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларнинг 102,5 минга яқинига 6 миллиард 760 миллиондан зиёд моддий ёрдам кўрсатилди. Олий ўқув юртида таҳсил олаётган 2736 талаба учун тўлаб берилган тўлов шартнома пуллари 4 миллиарддан зиёднинг ташкил этди. Жойларда ёш оилалар учун 1,5 минга яқин янги иш ўрни яратилди.

Жорий йилда амалга оширилган ташаббуслар орасида "Касаба сайр" лойиҳаси алоҳида аҳамият касб этди. Бунда юртимиз бўйлаб оилавий саёхатлар уштурулди.

Ўтаётган йилни сарҳисоб қилиш баробарида Янги йил учун режалар тузилади. Бу борада тўғталар экан, Т.Норбоева, келаётган йилда Кенгаш томонидан бошланғич ташкилотлар ишини такомиллаштиришга алоҳида эътибор қаратилишини айтиб ўтди.

Анжуманда журналистлар томонидан берилган саволларга батафсил жавоб берилди.

Соҳиба МУЛЛАЕВА,
"Ma'rifat" мухбири

ДИПЛАРДА ОБОДЛИК ВА ШОДЛИК ТАФТИ

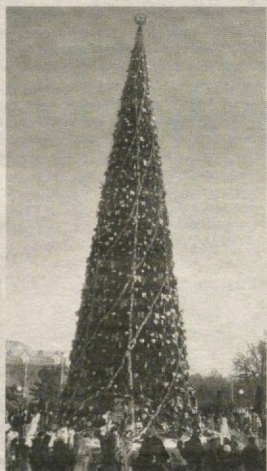
(Давоми. Боши 1-бетда.)

Жигарбандига мамнун боқиб турган ота-онанинг юз-кўзида мамлакатимизда инсон манфаатларини таъминлаш, соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш, тинч ва фаровон ҳаёт барпо этиш йўлида амалга оширилаётган ислохотлар самараси ўз ифодасини топган. Янги — Обод турмуш йилини кутиб олишга шайланган кўнгиллар ободлик, бугунги кунимиздан шукроналик ҳисларига лиммо-лим.

Арча байрами тантаналари бўлиб ўтаётган майдон ҳар йилгидан-да ўзгача қиёфада. 37 метрлик асосий арча билан бирга бўйи ўн метрлик учта қўшимча арча ўрнатилган. Байрам учун Ўзбек Миллий академик драма театри жамоаси томонидан "Янги йил саргузаштлари" спектакли тайёрланди. Ўзбекистон давлат консерваторияси, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтининг ижодкор талабалари ҳам байрам тадбирларига кенг жалб этил-

ган. Майдондаги 40x20 метрлик экранда 2012 йили мамлакатимизда эришилган ютуқлар, сахна қисмидаги экранларда эса болажонлар учун мультфильмлар, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда ўтказилаётган Янги йил шодиёналари тўғридан-тўғри намоиш этилмоқда. Айни пайтда 70га яқин аттракцион, болалар майдончаси, 50 га яқин савдо шохобчалари байрамни янада кўтаринки руҳда ўтказиш учун хизмат қилаёпти.

— Бу ерга ҳар йили Янги йил байрами арафасида фарзандларимиз билан келамиз, — дейди Бахмал туманидаги 9-умумтаълим мактаби ўқитувчиси Фахриддин Худойбердиев. — Ҳазилкаш Насриддин Афанди, тиниб-тинчимас Шум бола, сеҳрли шамчироқ эгаси Оловиддин, меҳнатсевар Зумрад ва эрка Киммат шитироқидаги томошалар, аттракционлар фарзандларимизга бир олам қувонч, унутилмас таассуротлар бахш этмоқда. Мамлакатимизда навқирон авлод-

нинг таълим-тарбияси, маънавий камолоти масаласига кўрсатилаётган бундай эътибор келажакда, албатта, ўз мевасини беришига ишонаман.

Байрам шодиёналари юртимизнинг кўпгина маданият ва истироҳат боғлари, майдон ва хиёбонларида 28 декабрдан 7 январга қадар давом этади.

Дилшод КАРИМОВ,
"Ma'rifat" мухбири
Бурхон РИЗОҚУЛОВ
олган сурат.

Yangi yil bayrami

Мамлакатимизнинг барча ҳудудда бўлгани каби Тошкент вилоятидаги корхона ва ташкилотларда, шифо масканлари ҳамда таълим муассасаларида ҳам Янги йил байрами тадбирлари бошланди.

БОЛАЖОНЛАР ҚУВОНЧИ ЧЕКСИЗ

Чирчиқ шаҳридаги 14-меҳрибонлик уйида "Sen yolg'iz emassan" республика жамоатчиликлари болалар жамғармаси, вилоят ҳамда шаҳар ҳокимликлари ҳамкорлигида байрам тадбири ташкил этилди.

Тадбирда мамлакатимизда Президентимиз раҳнамолигида ўсиб келаётган ёш авлод, хусусан, ота-она қарамонидан маҳрум ўғил-қизларга катта эътибор ва ғамхўрлик кўрсатилаётгани уларни қониқ инсон бўлиб вояга етишига хизмат қиладигани алоҳида таъкидланди.

Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари Қорқоб, Қорқиз ва турли эртақлар қаҳрамонлари даврасида, ранг-баранг ўйинчоқ ва чироқлар билан безатилаган арча атрофида байрамни шод-хуррамлик билан нишонладилар. Бадий жамоалар, таниқли санъаткорларнинг чиқишлари, театрлаштирилган томошалар уларда унутилмас таассурот қолдирди. Тадбирда болажонларга байрам совғалари топширилди.

Маҳаллий ҳокимликлар, тегишли жамғарма ва тижорат банклари, жамоат ҳамда ҳомий ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилаётган бундай хайрли тадбирлар вилоятнинг бошқа шаҳар ва туманларида ҳам бўлиб ўтмоқда.

Х.САЛИМОВ,
ЎЗА мухбири

ХУРРИЯТИМИЗ, ПОРЛОҚ ИСТИҚБОЛИМИЗ ВА ЭЗГУ НИЯТЛАРИМИЗ РАМЗИ

Халқимизнинг эзгу интилишларини теранроқ ифодалаш, ёшларимизнинг маънавий оламида эзгу ғоялар асосида шакллантириш ва қамол топтириш мақсадида Президентимиз ташаббуси билан 2005 йили Мустақиллик майдонида Эзгулик аркаси бунёд этилиб, Бахтиёр она ҳайкали ўрнатилди.

Президентимизнинг тақлифига биноан, чуқур ва кенг маъно-мазмун билан барчамиз учун азиз бўлган муқаддас қадриятларни ўзида муҳасамлаштирган ушбу мажмуага хурриятимиз, порлоқ истиқболимиз ва эзгу ниятларимиз рамзи — **Мустақиллик ва эзгулик монументи** деб ном берилди.

Эзгулик аркаси Бош майдонимизнинг ўзига хос рамзий дарвозасидир. Унинг тепасидаги парвозга шайланаётган турналар — халқимиз қалбидаги беғубор орзулар, оппоқ лайлақлар эса фаровонлик ва барака тимсолларидир. Арканнинг баланд ва мустаҳкам устунлари мамлакатимизнинг бақувват таянчларидир. Бу остонадан ўтаётган ҳар бир юртдошимиз ўзини табаррук ва муаззам бир даргоҳга қадам қўётгандек ҳис қилади, эл-юрт раънақига

ҳисса қўиши аввало ўз оиласини мустаҳкамлаш ва турмушини обод этиш билан уйғун эканини аниглайди.

Бахтиёр она ҳайкали — меҳрибонлик, фидойилик, эзгулик, пок ният, ўз ҳаётида мамнулик ифодаси. Ғудани бағрига босиб, унинг юзига шукроналик ва ҳаётга муҳаббат билан қараб турган аёл — бaxтли она тимсолидир. Зеро, Президентимиз Ислам Каримов таъкидлаганидек, аёл бaxтли бўлса, оила соғлом бўлади, оила соғлом экан — жамият мустаҳкам, жамият мустаҳкам

Рустам ШАҒАЕВ (ЎЗА) олган сурат.

экан, мамлакат барқарордир. Умумхалқ байрамлари ва

тантанали маросимларда, спортчиларимизни йирик халқаро мусобақаларга жўнатиш ёки юртимизда йирик халқаро кўрик-танлов ва мусобақаларни ўтказиш олдидан ушбу обида пойига гулчамбарлар қўйиш аъёна тусини олди. Шунингдек, юртимизга ташриф буюрадиган хорижий мамлакатларнинг давлат ва ҳукумат раҳбарлари, турли даражадаги делегациялар вакиллари ва бошқа меҳмонлар Монумент пойига гулчамбар қўйиб, мустақил Ўзбекистонимизга ҳурматини ифода этади.

Пойтахтимиздаги таълим муассасаларининг янги ўқув йилидаги ilk дарси — Мустақиллик дарси Бош майдонимизда, ушбу монумент қаршисида ўтказилмоқда. Айниса, мактаб остонасига ilk қадам қўётган фарзандларимиз дастлабки сабоқни Мустақиллик майдонида Ватан, истиқлол, она каби улғу тушунчаларни англаш ва ардоқлашдан бошлаши қувонарлидир.

Мустақил ҳаёт остонаси сари одимлаётган келин-куёвлар эзгу ният билан Эзгу-

лик аркасидан ўтиб, пок ният ва гўзал амаллар рамзи бўлган оқ мармарлардан юриб Бахтиёр она пойига гул қўякан, унинг сиймосида ўзининг беғубор, боқира орзуларини кўргандек бўлади. Мустақиллик ва Эзгулик — аждодлардан мерос қадриятларимизни кўз қорачигидек асраб-авайлаб, келажак авлодларга етказиш масъулиятини аниглайди.

Шу кунларда Мустақиллик майдони янада кўркам ва файзли қиёфага кирган. Янги йил байрами арафасида қад ростилаган улкан арчадаги турфа безаклар ва камалакранг чироқлар, майдонда барпо этилган ўзига хос эртақлар шаҳарчаси барчага завқ-шавқ улашмоқда.

Мустақиллик ва эзгулик монументи халқимизнинг бунёдкорлик салоҳияти, улғу тарихига садоқати, ҳамиша ёруғ манзилга умид ва ишонч билан интилиши, мустаҳкам иродаси ва юксак маънавий руҳи шарафига қўйилган нодир ва ўлмас обидадир. Зотан, Президентимиз таъкидлаганидек, ана шундай ноёб инсоний фазилатларга, юксак маънавиятга эга бўлган халқ ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди, ўзининг эзгу мақсадларига албатта етади.

Умид ЁҚУБОВ,
ЎЗА шарҳловчиси

Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch

Мамлакатимизда ёш авлоднинг билим ва тафаккурини юксалтириш, уларда мустақил фикр ва кенг дунёқарашни шакллантиришга алоҳида эътибор қаратилаётир. Президентимиз Ислам Каримовнинг "Ватанимизнинг келажаги, халқимизнинг эртанги кунни, мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамиятидаги обрў-эътибори авваламбор фарзандларимизнинг унинг-ўсиб, улғайиб, қандай инсон бўлиб ҳаётга кириб боришига боғлиқдир", деган сўзларида ана шу юксак эътиборнинг мазмун-моҳияти ўз ифодасини топган.

БАХТЛИ ҲАЁТ АСОСИ

Жамиятимизнинг маънавий негизларини янада мустаҳкамлаш, азалий қадриятларни асраб-авайлаш, юксак маънавий муҳитни қарор топтириш борасида кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда. Бу саъй-ҳаракатларда жамоат ташкилотлари ҳам фаол иштирок этмоқда.

Ўз сафларига қарийб беш ярим миллион йигит-қизни бирлаштирган "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ана шундай тузилмалардан биридир. Бугунги кунда Ҳаракат томонидан нақсонинг авлодини миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялаш, уларнинг мафқуравий имунитетини мустаҳкамлаш мақсадида кўплаб маънавий-маърифий ишлар олиб боришмоқда.

— Бу йўналишдаги ишлар давлат ва жамоат ташкилотлари билан йўлга қўйилган ҳамкорлик ҳамда "тенгдош-тенгдошга" тасоилли асосида самарали ташкил этилмоқда, — дейди "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий кенгаши бўлим мудири Маъмур Баёнов. — Бу жараёнда аждодларимизнинг жаҳон цивилизациясига қўшган улкан ҳиссасини кенг тарғиб этиш, динимиз ва миллий қадриятларимизнинг асл моҳиятини очиб бериш, ёшларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини муҳофаза-

лашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жойларда маданий-маърифий анжуманлар, спорт мусобақалари, меҳнат ярмаркалари ташкил этилмоқда.

Ўз тарихини яхши билган, аъёна ва қадриятларини ҳурмат қилган инсонда миллий гурур, мафқуравий имунитет мустаҳкам бўлади. "Қамолот" томонидан ҳар йили ўтказиб келинаётган "Аждодлар мероси" — келажак пойдевори" танлови ана шу мақсадга хизмат қилмоқда. Танлов доирасида ҳар йили қирқ минг нафардан кўпроқ ўғил-қиз тарихга оид билимини синовдан ўтказмоқда. "Қадрият, урф-одат, аъёна ва ёшлар" фестивалида халқимизнинг асрлар оша барҳаёт яшаб келётган боқий қадриятлари намойиш этилаётир.

Ёшлар ташкилотлари томонидан диний қадриятларимизнинг асл мазмун-моҳиятини тарғиб этувчи "Ақидапарастлик нима?", "Эътиқод ва имондан адашмайлик" каби мавзуларда уламолар, олимлар, мутахассислар иштирокида учрашувлар ташкил этилмоқда.

Бу йўналишдаги тадбирларда ҳар бир йигит-қизнинг иштирокини таъминлаш, иқтидор ёшларни аниқлаш ва уларга яқиндан қўмақлашиш, тарихий, маънавий қадриятларимизни ўқувчи-ёшлар шу-

рига чуқур сингдиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Аслида ҳеч ким жиноятчи бўлиб туғилмайди. Оиладаги ва теварак-атрофдаги номақбул муҳит таъсирида баъзи ёшлар билиб-билмай тўғри йўлдан адашади. Бундай йўлларнинг салбий оқибатларини ўз вақтида тўғри тушунириш уларнинг келгуси ҳаётида муҳим ўрин тутати.

"Қамолот" ёшлар ижтимо-

ий ҳаракати ташаббуси билан ташкил этилаётган "Ҳарбий спорт оромгоҳлари" ана шундай ёшларни соғлом муҳитга қайтаришга хизмат қилаётир. Оромгоҳларда малакали педагоглар, психологлар, турли соҳа мутахассислари иштирокида ташкил этилаётган амалий машғулотлар, давра суҳбатларида ёшлар диний экстремизм, ақидапарастлик, ғийвандлик каби иллатларнинг оқибатларини тушуниб етмоқда. Ички ишлар бошқармаларининг профилактик ҳисобида турувчи вояга етмаганларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, уларнинг ҳулқини ижобий томонга ўзгартиришга эришилмоқда.

Мамлакатимизда миллий ва диний қадриятларни эъзозлашга қаратилган изчил сиёсат самарасида тинчлик ва барқарорлик таъминланиб, миллиятлараро ва динлараро ҳамжихатлик тобора мустаҳкамланмоқда.

Юртимиздаги тинчликнинг қадрига етиш ва мустаҳкамлаш ёшларнинг ҳам муқаддас бурчидир. Зеро, барқарор тараққиёт ва фаровон ҳаётга эришишнинг, бaxтли ва хотирjam яшашнинг энг муҳим шarti тинчлик ва osoyishtalikkir.

Баҳор ХИДИРОВА,
ЎЗА муҳбири

БОЛАНИНГ МАНТИҚИЙ ТАФАККУРИ бунга бошланғич таълимдан эътибор қаратиш зарур

Ҳар бир болада ёшлигиданок мустақил фикрни шакллантириш муҳим аҳамиятга эга. Бу мураккаб жараён бўлиб, асосий масъулият бошланғич таълим ўқитувчилари зиммасига тушади.

Маҳоратли ўқитувчи болаларга нафақат билим беришга, балки мантиқий тафаккур, ижодий ёндашув ва кенг дунёқарашни шакллантиришга ҳам эътибор қаратади.

Халқ таълими вазирлиги тасарруфидаги филология фанларига ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактабининг бошланғич таълим ўқитувчиси Ойсара Усанова дарсларида ана шу жиҳатларга ургуберади. Жумладан, унинг "Тушум келишиги" мавзусидаги дарси ахборот-коммуникация технологияларидан самарали фойдаланилгани ҳамда ўқувчиларни мантиқий ўйинлар орқали қизиқтира олгани билан ўзига хос бўлди.

Мактабнинг яна бир бошланғич таълим ўқитувчиси Фотима Саидованинг "Сўхбатдош расмлар", "Ўйинқароқ тест" услублари ҳам шаҳар миқёсида оммалаштирилган. Муаллимнинг "Тоғ маликаси", "Янги йилни қандай тасаввур қиламиз" ва "Ранглар ҳақида сўхбат" дарсларини алоҳида эътироф этиш мумкин.

Б.ЁҚУБОВ
Б.РИЗОКУЛОВ олган суратлар.

Yangiliklarda yurt nafari

Урганч шаҳрида «SOS — болалар маҳаллалари»да болалар ва оилалар фаровонлиги ҳамда турмуш шароитини яхшилаш, болаларнинг соғлом ва баркамол бўлиб ўсиши учун зарур шарт-шароит яратиш масалаларига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди.

Ўзбекистон «SOS — болалар маҳаллалари» уюшмасининг Хоразм филиали, вилоят ҳокимлиги ва прокуратураси билан ҳамкорликда ташкил этилган мазкур тадбирда давлат ва нодавлат ташкилотлари ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари вакиллари, оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Тадбирда «SOS — болалар маҳаллалари» уюшмаси томонидан 2012 йилда вилоятдаги ижтимоий муҳофазага муҳтож болалар ва оилаларга кўмак бериш борасида амалга оширилган ишлар ва истиқболдаги вазифалар муҳокама қилинди.

Давра суҳбатида ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларнинг фаровонлигини ошириш, васийлик турларини кўпайтириш ва ривожлантириш, болаларнинг соғлом ва баркамол бўлиб ўсиши учун зарур шарт-шароит яратиш масалалари кенг муҳокама этилди. Мавзу юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Фарғонада миллий матбуотимизни янада ривожлантириш, кадрлар малакаси ва маҳоратини ошириш масалаларига бағишланган ўқув-семинар ўтказилди.

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси вилоят бўлими томонидан ташкил этилган мазкур тадбирда Фарғона давлат университети, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети, Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти ҳудудий бўлинмасининг профессор-ўқитувчилари ва мутахассислари, вилоятда фаолият кўрсатаётган оммавий ахборот воситалари ходимлари, ёш журналистлар иштирок этди.

Олий Махлис ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди гранти асосида ташкил этилган мазкур ўқув-семинарда кадрлар, хусусан, ёш журналистларни тайёрлаш, илгор педагогик технологияларни таълим жараёнига жалб этиш каби мавзулардаги маърузалар тингланди.

Ёшлар ижод саройида "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" жамғармаси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Абу Райхон Беруний номидаги Тошкент давлат техника университети ҳамкорлигида "Инновацион лойиҳалар" танлови якунига бағишланган тадбир бўлиб ўтди.

Жорий йилда илк марта ўтказилган "Инновацион лойиҳалар" танловидан кўзланган асосий мақсад ҳам 30 ёшгача бўлган ёш олим ва тадқиқотчилар, магистрларнинг илмий фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантиришдан иборатдир.

Танловга олий таълим масканлари, илмий марказлар, кўмита ва агентликларда изланиш олиб бораётган 150 нафардан ортиқ ёш олимнинг қишлоқ ҳўжалиги, ирригация, тупроқшунослик, биотехнологиялар, дастурий таъминот, илгор педагогик технологиялар, ерости ресурслари ва минерал бойликлари қайта ишлашга оид инновацион лойиҳалари тақдим этилди. 11та муаллифлик иши голиб деб топилди.

Тадбирда "Инновацион лойиҳалар" танлови голибларига диплом ва эсдалик совғалари топширилди.

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси томонидан "Эзгулик элчиларига эҳтиром" деб номланган маърифий тадбир ўтказилди.

Тадбирда кўмита ва медиа тузилмалар ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтириш, хотин-қизларни ўйлантираётган долзарб масалаларга оид таҳлилий таҳрирларни кўпайтириш лозимлигига алоҳида эътибор қаратилди. 2013 йил — Обод турмуш йили муносабати билан "Аёл — обод турмуш бунёдкори" мавзусида ўтказиладиган кўрик-танлов бу борадаги ишларни янада жонлантиради.

Тадбирда журналистларга, хотин-қизлар кўмиталарининг фаол ва фидойи аъзоларига эсдалик совғалари топширилди.

ЎЗА ва махсус мухбирларимиз йўлаган материаллар асосида тайёрланди.

Истеъдодли ёшлар — юрт фахри

Навоий вилоятида Халқ таълими вазирлиги, Республика таълим маркази ва халқ таълими бошқармаси ҳамкорлигида "Истеъдодли ёшлар — юрт фахри" мавзусида семинар ташкил этилди.

Тадбирда ихтисослаштирилган давлат умумтаълим муассасалари директорларига амалий методик кўрсатмалар берилди. Иштирокчилар Навоий шаҳридаги 11-ИДУМдаги она тили, география, инглиз тили, биология, информатика ва математика фанларидан ўтказилган очик дарсларда қатнашиб, янги педа-

Tadbir

гогик технологиялар ва методлардан унумли фойдаланиш бўйича фикр алмашдилар. Билимлар беллашувининг республика босқичида кейинги йилларда юқори натижага эришаётган мазкур мактабнинг илгор таърибасини ўргандилар.

Йиғилишда иқтидорли

болаларни саралаш, улардаги ноёб қобилиятни ривожлантиришда ихтисослаштирилган таълим муассасалари директорлар кенгашининг роли эътироф этилди. Айрим фанлар чуқурлаштириб ўқитиладиган мактабларнинг фаолиятини ўрганиш ва ижобий таъжрибаларни оммалаштириш орқали бошқа таълим муассасаларига методик ёрдам беришга келишиб олинди.

Инобат УСМОНОВА,
Республика таълим
маркази мутахассиси

956 миллиард сўм маблағ

оилалар фаровонлиги учун ажратилди

Миллий матбуот марказида Марказий банк ва йирик тижорат банклари ҳамкорлигида "Мустаҳкам оила йили" давлат дастури ижросини таъминлашда банкларнинг роли" мавзусида матбуот анжумани ўтказилди.

Оилавий бизнесни ташкил этиш, улар фаровонлигини яхшилаш учун банклардан ажратилган кредитлар миқдори 956 миллиард сўмни, хотин-қизлар тадбиркорлигини ривожлантириш мақсадидаги кредитлар ҳажми эса 451 миллиард сўмни ташкил этгани анжуманда алоҳида таъкидланди. Касб-хунар коллежлари битирувчиларининг тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун ажратилган кредит маблағлари ўтган йилга қараганда икки баробар ошиб,

47 миллиард сўмни ташкил этган. Натижада юзлаб янги хусусий тадбиркорлик тузилмалари фаолияти йўлга қўйилди.

— Юртимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, оилавий бизнесни ташкил этиш, ёшларни, айниқса, касб-хунар коллежлари битирувчиларини тадбиркорликка жалб этиш, доимий иш ўринлари яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мижозларнинг банклардан кредит олиш тизими соддалаштирилган ҳолда амалга оширилмоқда, — дейди Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлашни мувофиқлаштириш департаменти директори Ўқтам Сайфуллаев.

Seminar

Феруза ХОЛМУРОВА

Сифатли дори-дармон ишлаб чиқарилмоқда

Ўзбекистон Фанлар академияси ва Миллий матбуот маркази ҳамкорлигида "Аҳолининг сифатли дори-дармонга бўлган эҳтиёжини қондириш борасида 2012 йилда амалга оширилган ишлар ва истиқболдаги устувор вазифалар" мавзусида матбуот анжумани ўтказилди.

Маърузалар давомида Ўсимлик моддалари кимёси институтининг таъриба ишлаб-чиқариш корхонаси томонидан ички ва ташқи бозорга алланиннинг, галанта-

Matbuot anjumani

мин, экдистен, фенесал, альбендазол субстанцияси етказиб берилаётгани ва уларнинг сифати чет эл ма-

сулотларидан қолишмаслиги ҳақида фикр юритилди.

Анжуман сўнггида Фанлар академиясининг илмий-техник дастури ва амалга оширилаётган ишлар — ўсимлик мойлари рафинациясида доривор препаратлар яратилаётгани юзасидан муҳим маълумотлар берилди.

Мухайё САЛИМОВА,
Шохрух ШЕРНІЕЗОВ

Ёшлар «оммавий маданият»га қарши

Миробод туман ҳокимлигида Миллий ғоя ва мафкура илмий-амалий маркази томонидан «Ёшлар «оммавий маданият»га қарши» мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Тадбирда тумандаги барча мактаб, лицей-коллеж, олий таълим муассасалари, корхона ва ташкилотларнинг маънавий-маърифий ишлар бўйича масъул ходимлари, "Камолот" ЁИХ бошланғич ташкилоти етакчи ва фаоллари, маҳалла фуқаролар йиғинлари маслаҳатчилари ҳамда талаба-ўқувчилар иштирок этди. Миллий ғоя ва мафкура илмий-амалий маркази, туман ҳокимлиги, Маънавият тарғибот маркази туман бўлими вакилларининг маърузалари йиғилганларда катта таассурот уйғотди.

— Бугунги тадбир Миллий ғоя ва мафкура илмий-амалий марказининг «Ёшлар «оммавий маданият»га қарши» лойиҳаси асосида уюштирилди. Ушбу лойиҳа бўйича бир қатор ташкилотлар ҳамкорлигида қўллаб-қувватлаш ўтказилмоқда. Хусусан, 9500 нафар аҳоли ва ёшларни қамраб олган ҳолда «Ёшлар «оммавий маданият»га қарши» мавзусида 11та семинар, давра суҳбати, 11та ижтимоий акция ҳамда битта илмий-амалий конференция ташкил этилиши режалаштирилган, — дейди Маънавият тарғибот-марказининг Миробод туман бўлими раҳбари Севара Тулаганова.

Моҳичехра ЛАТИПОВА

Фан ойлиги — фан бойлиги

Декабрь — "Миллий ғоя: асосий тушунча ва таъминот" туркумига кирувчи фанлар ойлиги Чортоқ туманидаги 48-мактабда ҳам уюшқоқлик билан ўтказилмоқда. Ойлик доирасида турли тадбирлар, амалий машғулотлар ташкил этилмоқда.

Ифодали ўқиш, диктантлар танлови, анъана ва қадриятлар мавзусидаги беллашувларда ўқувчилар ўз билимини намойиш

этиш баробарида керакли маълумотларга ҳам эга бўлаётир. Шунингдек, фан ойлигида бағишланган де-ворий газеталар ва ёш

ижодкорлар биринчилигида иқтидорли йигит-қизлар фаол қатнашапти.

Ойлик натижаларни таҳлил қилиш мақсадида ҳар ҳафта якунида тест синови ўтказилмоқда.

Танзила МУХИДДИНОВА,
шу мактабнинг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Хусусан, "Келажақ овози" танловига қизиқиш йилдан-йилга ортиб бормоқда. 2012 йилга қадар 388 минг нафар ўғил-қизнинг ушбу кенг қўламли танловга жалб этилганининг ўзиёқ юқоридаги фикрни далиллайди. Ёшларимиз томонидан тақдим этилган архитектура ва дизайн, ахборот технологиялари, рационализаторлик тақлифлари ва техник ишланмалар, анъанавий ва безакли амалий санъат, бадиий ижод ва публицистика сингари йўналишлардаги турли лойиҳалар, кашфиётлар, тақлифлар ҳамда веб-ишланмалар нафақат юртимиз, балки хорижлик мутахассисларнинг ҳам эътиборига тушапти.

— Танловнинг бу йилги финал босқичида 650 нафар иштирокчи бир hafta давомда турли йўналишларда ўзаро беллашди, — дейди "Келажақ овози" танловининг жамоатчи-

кузатиб, одилона ҳулоса чиқариш ҳақамлар ҳайати аъзоларига ҳам масъулият юклади. Негаки, ҳар бир номинация бўйича атиги уч нафар ғолибни аниқлаш имконияти бор эди.

Отабек Фуломов, Бухоро шаҳридаги компьютер ва ахборот технологиялари академик лицейи ўқувчиси:

— Кўрик-танловнинг "Ахборот технологиялари, рационализаторлик тақлифлари ва техник ишланмалар" йўналишида қатнашиб, "Интернет филтър" дастури билан ғолиб бўлдим.

Сўнгги йилларда техника-технологияларнинг ривожланиши ахборот олиш ва уни узатишда вақт, замон ва макон чегараларини маҳв этди. Бундай вазиятда узатилган ҳар бир ахборотни филтърлаш, жоиз бўлса, сарагини саракка, пучагини пучакка ажратиш зарурати юзага келади. Мен тайёрлаган дастур ахборот алмашишининг энг асосий манбаси бўлган ин-

лар қаторини фойдаланувчининг ўзи ҳам тўлдириб бориши мумкин.

Ушбу нуфузли танловга қатнашиб жараёнида ахборот технологиялари ва дастурий таъминот соҳасига оид кўплаб қимматли маълумотларга эга бўлдим. Ғолиб сифатида эътироф этилишим нафақат ўзимга, билимимга бўлган ишончнинг мустаҳкамлаши, балки лойиҳамнинг истиқболли эканини ҳам кўрсатди. Ушбу жараёнда мамлакатимизда ёшларга кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрликка муносиб бўлиш учун пухта ўқиб-изланишимиз зарурлигини янада теран англадим.

Сухроб Расулов, Самарқанд давлат архитектура ва қурилиш институти талабаси:

— Ўрта асрларда бунёд этилган деворлари зангори қошинлар, нақшинкор парчинлар билан қопланган Қўқсарой, Бибиҳоним, Бўстонсарой, Боғи

ПОРЛОҚ КЕЛАЖАКНИНГ ЯНГРОҚ САДОСИ

лик кенгаши аъзоси Карима Норкулова. — Улар турли тренингларда иштирок этиб, пойтахтимиздаги бир-биридан ажойиб маънавият ва маърифат масканлари, музейлар, театрлар, қадимий меъморий обидаларга экскурсиялар уюштиради. Иқтидорли ва салоҳиятли ёшлардан 45 нафари ғолиб сифатида эътироф этилди. Ижобий маънодаги баҳс-мунозара ва тортишувларни

тернетда ана шундай зарарли маълумотларни автоматик тарзда тақиқлашда қўлланилади. Дастурга турли ғаразли ғояларни тарғиб қилувчи сайтлар номи, ахлоқ меъёрларига мос келмайдиган сўз ва жумлалар киритилади ва "интернет филтър" уларга доир ёзув, фото, аудио ва видео шаклидаги ахборотни компьютер мониторингида пайдо бўлишининг олдини олади. Бундай тақиқ-

Дилқушо ва бошқа обидалар ноёб меъморий ечими ва дизайни, улуғворлиги билан кишиларни ҳайратга солган. Истиқлол меъморчилиги ҳам янгича мазмун ва янгича қиёфа касб этиб бормоқда. Бугунги бунёдкорлик даврида биноҳо ва меъморларимиз олдида янада улкан вазифалар турибди. "Келажақ овози" танловида замонавий "Бизнес маркази комплекси архитектураси" мавзусидаги лойиҳам ғолиб деб топилди. Замонавий ва асрий анъаналаримизни ўзида мужассам этган ушбу иншоот уч қисмдан иборат бўлиб, 12 қаватли бизнес маркази, 5 қаватли меҳмонхона ва 3 қаватли савдо-маиший хизмат кўрсатиш мажмуаси, автомобиллар тўхташ шохобчасини ўз ичига олади.

Лойиҳанинг экологик "яшил" комплекс экани ҳақамлар ҳайъати ва мутахассислар эътиборини тортиди. Марказ томига икки та қуёш коллектори ўрнатилди. Уларнинг вазифаси қуёш энергиясини мос тарзда бошқа турдаги энергияга айлантириб бериш, комплексни электр ва ишқик энергияси билан таъминлашдир. Меҳмонхонанинг ҳар бир қаватида очик айвон

бўлиб, манзарали дарахтлар ва гуллар етиштириладиган бог ҳамда ёзги ҳовуз барпо этилади. Бу бинога ўзига хос кўрк бериши билан бирга, мусаффо табиий муҳитни ҳосил қилади.

Ушбу комплекс қурилиши Самарқанд шаҳри марказига мўлжалланган. Вилоятимизда шаҳарсозлик бўйича улкан ишлар амалга оширилган экан, ушбу бунёдкорликка оз бўлса, ўз улушимни қўшолсам, ота-онам ва устозларим ишончини оқлаган бўлардим.

Кумуш Ўсарова, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети талабаси:

— Танловга тақдим этган шеърим тўпلامим ва матбуотда чоп этилган шеърларим юқори баҳоланганидан ҳаяжоним чексиз... Жиззах воҳасининг гўзал табиати, Ватанимга бўлган меҳрим, оиламиздаги адабий муҳит мени ижодга руҳлантириб туради. Илк шеърларимнинг бирида она юртга муҳаббатимни "Тупроқ ҳиди билан сингиган Ватан, Ҳатто тикони ҳам оғритмас жонни. Бирида кетмонни кўтарган елкам, Бирида кўтарган Ўзбекистонни", дея ифодалаганман. Ёзган шеърларимни йиғиб, "Улғайиш осто-

наси" номли тўплам тайёрладим. Машқларим кўнгилларнинг қат-қатига сингиб, ҳамрозига, ҳамдардига айланса, дейман.

Нафосат Жўрабекова, Бухоро вилояти Қорақўл туманидаги 3-академик лицейи ўқувчиси:

— Ёшлигимдан адабиётга қизиқман. Истиқболли соҳа — таржимонлик ўша қизиқишимни янада оширди. Танловга тавсия этган "Пинокионинг саргузаштлари", "Тухум", "Қайиқдаги файласуф", "Ақлли Грете" асарлари таржимонлик фаолиятимдаги илк уринишларимдир. Келажақда жаҳон адабиёти дурдоналарини ўзбек китобхоналарига тортиқ этиш ва ўзбек адабиётининг бой меросини хорижий тилларга ўғириш ниятидаман.

***

Тақдирлаш маросими куйқўшиқлар жўр бўлган байрам тантанасига айланиб кетди. Ғолиблар олий ўқув юртида таълим олишлари учун шартнома пули қопланадиган миқдорда таълим гранти (абитуриентлар учун) ёки "Келажақ овози"нинг махсус стипендияси (талабалар учун) билан тақдирланди. Саҳнада "Келажакнинг овозимиз" таронаси янграган экан, бир-бирининг қўлларини тутганча куйлаётган иқтидор соҳибларининг қароғларида бугунги кундан мамнунилик ва эртасининг порлоқ бўлишига қомил ишонч балқиб турарди.

Дилшод КАРИМОВ, "Ma'rifat" муҳбири

"ҚИЙИН ФАН"НИ ОСОНЛАШТИРИБ...

Инсон қалбида эзгуликка мойиллик болаликдан бошланади ва тарбияланади. Ана шу нуқтаи назардан қарасак, инсоннинг бошланғич синфларда олган таълим-тарбияси кейинги ҳаётида жуда кўп нарсаларни белгилайди.

Мирзо Улуғбек туманидаги 211-умумтаълим мактабининг бошланғич таълим ўқитувчиси Ҳилола Қундузова ҳам ҳар бир дарс ёки тадбирда болаларни кенг дунёқараш эғаси қилиб тарбиялашга эътибор қаратади. Жумладан, у раҳбарлик қилаётган 2-"В" синфда уюштирилган очик дарс ўқувчилар ёдидан узок вақт кўтарилмаслиги тайин. Бои-

си, аниқ регламент асосида тақсимланган математика дарсидан қизиқарли ўйинлар, илғор усуллар ўрин олди.

— Бошланғич синфларга сабоқ беришнинг ўзига хос машаққатлари билан бирга завқли жиҳатлари ҳам талайгина, — дейди Ҳилола Қундузова. — Эртамиз эгалари яхшини ёмондан, оқни қорадан фарқлай билишлар-

ри ҳамда уларнинг юрагига эзгулик қуртак ёзиши учун ўқитувчи етарли билим, маъна ва маҳорат соҳиб бўлиши зарур.

Математика кишини мантиқан фикрлашга, зеҳнли бўлишга ундайди. Аммо болаларни нисбатан мураккаб фанга қизиқтириш осон кечмаслиги турган гап. Дарс жараёнига қизиқарли ўйинларни татбиқ этиш эса "қийин фан"ни ҳам осонлаштиради. Шу боис Ҳилола Қундузованинг ўқувчилари орасида математика ихлосмандлари кўпчиликини ташкил этади.

Ю.ХОЖИЕВА

«МА'РИФАТ» — 2012

Хурматли муштарийлар, азиз ўқитувчи-педагоглар! Барчангизни кириб келаётган 2013 йил — Обод турмуш йили билан кутлаймиз. Эътиборингизга ҳавола этилаётган «Ma'rifat» мундарижаси»дан 2012 йил давомида газета саҳифаларида эълон қилинган энг сара материаллар ўрин олган. Улар иш жараёнингизни тартибга солиб, дарсларингизни бойитишда Сизга кўмакчи бўлади, деган умиддамиз.

ЯНВАРЬ

Мактабда ижодий муҳит қандай яратилади? (Ш.Бурҳонов, 4 январь)
«Умид нисоллари»дан Олимпиада-гача (З.Холов, 4 январь)

Методист методик манбаларга бой(ми)? (Н.Эрхонова, 7 январь)

Кадрлар тайёрлаш миллий дастури: асосий мақсадлар ва замонавий талаблар (Ш.Қурбонов, Э.Сейтхалилов, 11 январь)

Нафс қурбони (Н.Мамбетирзаева, 21 январь)

Дастлабки билим, кўникма, малака: уларни шакллантиришда бошлангич синф ўқитувчиси нисоларга эътибор қаратиши зарур? (Г.Тожибоева, 25 январь)

Кўёш энергияси: экологик софлик, тадбиркорлик ва тежамкорлик омили (Э.Жўраев, 25 январь)

ФЕВРАЛЬ

«...кўрсам эслаб қолам, бажарсам тушунам» (Н.Эрхонова, О.Жумабоев, 8 февраль)

Глобал тармоқ хавфсизлиги: киберхуружлар ва уларга қарши кураш (Н.Иброҳимова, 8 февраль)

Сўз қондасида интизом (М.Абдулхайров, 8 февраль)

«Ситта зарурия»да гул тимсоли (Н.Бекова, 8 февраль)

Йилнинг энг яхши мактаб директори? кўрик-танловнинг ўтказиш тўғрисида низо (11 февраль)

Таълим-тарбия уйғунлиги ёки биринчи бўлиш масъулияти (Х.Абдурахмонов, 11 февраль)

Спортга ошно оила: унда соғлом муҳит ҳукмрон бўлади (М.Ёкубова, 11 февраль)

Юртин тараққиётга бошлаган дастур (Н.Рўзқуллов, А.Раҳимов, Д.Набиев, 15 февраль)

Яхши ном қолдиришга ошиқин! (О.Очилова, 15 февраль)

Баркамол авлод — мамлакатимизни ривожлантиришда ҳал қилувчи куч. Президент Исрол Каримовнинг «Юксак билимли ва интеллектуал ривожланган авлоднинг тарбиялаш — мамлакатни барқарор тараққий эттириш ва модернизация қилишнинг энг муҳим шарт» мавзусидаги халқаро конференциянинг очилиш маросимидаги нутқи (18 февраль)

«Юксак билимли ва интеллектуал ривожланган авлоднинг тарбиялаш — мамлакатни барқарор тараққий эттириш ва модернизация қилишнинг энг муҳим шарт» мавзусидаги халқаро конференциянинг якуний хужжати — резолюцияси (22 февраль)

Болалар музейлари — таълим-тарбия маскани (М.Мухамедова, 22 февраль)

Боланинг қизиқувчан табиати (С.Муллаева, 22 февраль)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Мустаҳкам оила йили» давлат дастури тўғрисида»ги қарори (29 февраль)

МАРТ

Ўзга тилни ўрганиш она тилига меҳр қўйишдан бошланади (Д.Каримов, 3 март)

Ерости дарёси — Сурхон воҳаси мўъжизаси (О.Тошқулов, 8 март)

Бакалаврият: касбий компетентлик ва мослашувчанликнинг кенг имконияти (Ф.Мухамедов, 14 март)

Ахир бугун Наврўз, дўстгинам! (Х.Карвонли, 17 март)

Юксак марраларни кўзлаётган ёшлар: улар тимсолида мамлакатимиз-

нинг порлоқ истиқболлини кўрамиз (З.Холов, 21 март)

Замонавий мактаб директори қандай бўлиши керак? (С.Турғунов, 21 март)

Ижтимоий таътиллار (М.Баратов, Й.Турсунов, 23 март)

Уч томонлама шартнома: ундан ҳам касб-хунар коллежи, ҳам қорхона, ҳам битирувчи(ота-она) манфаатдор (А.Умарқулов, 28 март)

Оила — маънавият кўргони (Х.Карвонли, 31 март)

АПРЕЛЬ

Баркамол авлод тарбиясида янги давр (А.Холбеков, 4 апрель)

Facebook феномени: одамлар орасидаги ёлғизлик (В.Қаршибоева, 4 апрель)

Умумий ўрта таълим мактаби жойлашган ҳудуддаги мактаб ёшидаги болалар ҳисобини олиб бориш тўғрисида йўриқнома (7 апрель)

Амир Темур давлатининг герби (У.Алимов, 7 апрель)

Илмий иш қилмоқчимизми? Мактабга таълим йўналишида ўз тадқиқотчилигини кутаётган мавзулар талайгина (Н.Эрхонова, 11 апрель)

Ўқитувчи — режиссёр: ўқувчи ўзлаштирадиган билим, кўникма ва малака унинг ўз дарсини қанчалик мукамал таълим этганига боғлиқ (Ф.Бахронов, 14 апрель)

Мактабдан ташқари таълим: давлат талаблари унинг мақсад ва вазифаларини белгилайди (Ф.Раҳимов, 18 апрель)

Ихтисослаштирилган мактаб: муаммо ва ечимлар (М.Мирзаахмедов, 18 апрель)

Таълим, тарбия, спорт: инсонни баркамолликка элтувчи муштарак уч йўл (З.Холов, 18 апрель)

Ёшларнинг ҳаётий фалсафаси ва мўлжаллари (И.Эргашев, 18 апрель)

Ота-она қачон раҳмат эшитади? (Д.Қомилова, 21 апрель)

Замонавий илмий-тадқиқот лабораториялари юксак салоҳиятли кадрлар тайёрлашга хизмат қилади (С.Жуманова, 25 апрель)

Тил илми: зарурият ва анъанавийлик (Бахтиёр Менглиев, 28 апрель)

МАЙ

Астрономия сабоғи ўқувчиларнинг оламни тереңроқ тасаввур ва идрок этишга хизмат қилиши керак (М.Мамадазимов, 2 май)

Навоийни қандай ўргатаётирмиз? (Д.Салоҳий, 2 май)

Дунёни забт этар ўзбек боласи (О.Очилова, 2 май)

Куюнчаклик, фаоллик, аҳиллик: пешкадам мактабнинг уч устуни (С.Тошева, 5 май)

Меҳнат таътили олиш ҳуқуқи (М.Баратов, Й.Турсунов, 5 май)

Оила ва ижтимоий тарбия (М.Бекмуродов, 12 май)

Ўзбек олимларининг оламшумул кашфиётлари... (М.Мамадазимов, 12 май)

Ўзбекистон Республикаси умумий ўрта таълим мактабларининг 2012-2013 ўқув йилига мўлжалланган таянч ўқув режаларига тушунтириш хати (23 май)

Ўзбекистон Республика Президентининг «Малакали педагог кадрлар тайёрлаш ҳамда ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларини шундай кадрлар билан таъминлаш тизимини янада такомиллаштиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори (30 май)

ИЮНЬ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқароларга имтиёзлар тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори (2 июнь)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтини ташкил этиш тўғрисида»ги қарори (6 июнь)

Тўқис оиланинг маънавий илдизлари (Ш.Турдимов, 6 июнь)

Буюклар бисотидан баҳрамандлик (Б.Ҳазилқидинов, 9 июнь)

Юксак интеллектуал салоҳият — барқарор тараққиёт қафолати (М.Қурбанов, 13 июнь)

Қиз бола — бўлғуси она: шундай экан, уни оилавий ҳаётга қандай тайёрлаш керак? (Х.Тўйманова, 16 июнь)

Соҳта ахборотдан сақланган! (С.Сирожиқидинов, 20 июнь)

Олти ёшли болаларнинг психологик-педагогик таълим комиссияси тўғрисидаги низо (23 июнь)

Спектаклни қандай томоша қилиш керак? (Ф.Ҳайзиев, 23 июнь, 7 июль, 5 сентябрь)

Гурунг (Маҳмуд Саъдий тайёрлаган, 27 июнь)

ИЮЛЬ

Олга интилмаган ортда қолади (Х.Абдуллаев, 4 июль)

Меҳнат таътилида саломатлигини тикланг: кўп вақт, ҳаракат, ортиқча уринишни талаб қилмайдиган даволашни усуллари (Х.Тўйманова, 7 июль)

Миллий тармоқ олий таълим муассасаларида янгиланиш ўзгаришларга йўл очаётир (С.Жуманова, 14 июль)

Ўзбек мўъжизаси (А.Мўмин, 14 июль)

Киберлудомания ёхуд хавфли касалликка чалинган одамлар (С.Сирожиқидинов, 14 июль)

Мен юртимга нима бердим? Ёшларимиз шундай масъулият билан истиқбол сари интилоқда (Д.Каримов, 18 июль)

Шаблон изҳорлар (С.Муллаева, 18 июль)

Қўқдан ёғилган нурлар (О.Толиб, 25 июль)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори (25 июль)

Космонавтика ва экология... (М.Мамадазимов, 25, 28 июль)

АВГУСТ

Истеъмолчи ҳақ-ҳуқуқлари — қонун ҳимоясида (Х.Тўйманова, 1 август)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Суд тизими ходимларини ижтимоий муҳофаза қилишни тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори (4 август)

Жамоат кенгаши оила-маҳалла-таълим муассасаси ҳамкорлигини кучайтириб, баркамол авлоднинг воёга етказишга ҳисса қўшади (Х.Тўйманова, 4 август)

Шаҳсга йўналтирилган таълим: натижа нолга муносиб бўлса (Ш.Боймуродова, 8 август)

Эртак эшитган бола (Ф.Холмуродова, 11 август)

Демократия: халқ руҳияти ва кадрлар уйғунлиги (О.Бозоров, 15 август)

Лондонда янграган мадҳиямиз дунё ахлига келажак буюк давлат — Ўзбекистон борлигини яна бир бор эслатиб қўйди (З.Холов, 15 август)

Навоий ҳақидаги ҳақиқатлар (Полван Отабек, 15 август)

«Лойихалаш усули» ўқувчиларнинг ижодий фикрлаш қобилиятини ривожлантиради (А.Ғаниев, 22 август)

СЕНТЯБРЬ

Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган! (Н.Иброҳимова, 5 сентябрь)

Ватан сийлар Ватанини севганларни! (О.Очилова, 5 сентябрь)

Фикралар (Маҳмуд Саъдий тайёрлаган, 8 сентябрь)

Дастурлаштирилган дарс (С.Тошева, 8 сентябрь)

Тарбия ҳар кунлик иш (Оталар билан педагогик суҳбат) (М.Қурбанов, 8 сентябрь)

Мактабдан ташқари таълим: бола қобилиятини ривожлантиришга йўналтирилди (Х.Тўйманова, 12 сентябрь)

Барқарор ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг муҳим омили. Ўзбекистон Республикаси Президенти Исрол Каримовнинг «Ўзбекистонда ижтимоий-иқтисодий сиёсатни амалга оширишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг роли ва аҳамияти» мавзусидаги халқаро конференциянинг очилиш маросимидаги нутқи (15 сентябрь)

Кибераола муаммолари: бизни нима кутмоқда? (В.Қаршибоева, 15 сентябрь)

Қўнғирок чалинганча ҳаёдан ўтган ўйлар ёхуд боланинг мактабга мослашувида ўқитувчи ва ота-она ҳамкорлиги ҳусусида (Г.Орифжонов, 19 сентябрь)

Ўқитувчи нутқи раво бўлса... ёхуд ўқувчида адабий тил меъёрларига амал қилиш кўникмаси қандай шакллантирилади? (Н.Эрхонова, 19 сентябрь)

100 ёшли мураббий (С.Муллаева, 26 сентябрь)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Спорт курашлари бўйича ихтисослаштирилган олимпия захиралари мактабини ташкил этиш тўғрисида»ги қарори (26 сентябрь)

Иқтидорли ўқувчи билан ишлаш ўзига хос психологик ёндашуви талаб этади (М.Мирзаахмедов, 29 сентябрь)

ОКТАБРЬ

Ўтиш даври — ўсиш даври ёхуд ўқувчиларнинг юқори синфга мослашув жараёнидаги муаммолар ҳусусида (Ф.Бахронов, 3 октябрь)

Ходимнинг ҳаёлида не ўй бор? Мактаб директори бундан воқиф бўлиши лозим (Х.Абдуллаев, 13 октябрь)

Адабий тил қондалари (Б.Менглиев, 17 октябрь)

Иборалар ҳикояти (Маҳмуд Саъдий тайёрлаган, 17 октябрь)

«Ўрган — ўргат» тадбирлар мажмуаси илгор таъриба ва ташаббусларни оммалаштиришга хизмат қилади (Н.Холметова, 20 октябрь)

Малака ошириш ва қайта тайёрлаш янги сифат босқичига қўтарилмоқда (А.Умарқулов, 24 октябрь)

Ворисийлик ва маънавият уйғунлиги (М.Бекмуродов, 31 октябрь)

НОЯБРЬ

Ректор жағғармаси олий таълим педагоглари орасида соғлом рақобат муҳитини яратишга хизмат қилади (С.Жуманова, 10 ноябрь)

Миллий гуруҳ (Д.Каримов, 10 ноябрь)

СМС алифбоси ёшларни саводсизликка ундамоқда(ми)? (Ж.Жангиров, 10 ноябрь)

Хорижий тилларни ўрганиш ёшларга ўз билимларини жаҳонда улан интеллектуал ҳазиналарини эгаллаш орқали янада бойитиш имкониятини беради (Ф.Ахмедов, 14 ноябрь)

Бугунги кун ўқитувчиси ижодкор, изланувчан ҳамда таъаббускор бўлмоғи лозим (Х.Жўраев, 14 ноябрь)

Хайрли ҳамкорлик ёхуд педагог кадрлар ва иқтидорли ўқувчиларни рағбатлантириш орқали таълим-тарбия сифатини ошириш борасидаги Сирдарё вилояти таърибаси ҳусусида (Б.Абдуллаев, Х.Абдуллаев, 14 ноябрь)

Мактабга мослашаётган бола: у дунё келган муаммоларга қандай ечим топилади? (Н.Эрхонова, 17 ноябрь)

Илму хунар олами обод айлар (С.Тошева, О.Очилова, 17 ноябрь)

Адолат рамиз бўлган санъат... (Х.Карвонли, 21 ноябрь)

Қорақалпоғистон мактабларида инновациялар (Т.Атамуратов, 21 ноябрь)

Маърифат ва интеллектуал сало-

МУНДАРИЖАСИ

хият — тараққиёт мезони (Ф.Мирзаев, 24 ноябрь)

Соғлом рақобат қачон юзага келади? Ёҳуд устама ҳақиниғ ноҳолис белгиланиши оқибатида пайдо бўладиган ноҳуш ҳолатлар хусусида (Ҳ.Абдуллаев, 28 ноябрь)

ДЕКАБРЬ

Ўқувчига таъсир этувчи омиллар таълим самарадорлигини ё ижобий, ё салбий томонга ўзгартиради (Ҳ.Шокирова, 1 декабрь)

Конституция ва ёшларнинг ҳуқуқий тарбияси (О.Мухаммаджонов, 1 декабрь)

Глобаллашув «гармсел»и (З.Холов, 1 декабрь)

Ssenariy ёзиладими, senariy? (Р.Жомонов, 1 декабрь)

Фақат ишламоқнинг ўзи жуда кам (О.Очилова, 5 декабрь)

Таълим маконида интерфаол ўқитиш мажмуаси (Н.Раҳмонкулова, 5 декабрь)

Тарбияси оғир болалар: улар билан ишлаш усуллари хусусида (С.Олимжўраева, 5 декабрь)

Инсон манфаати, ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, ҳаётимизнинг янада эркин ва обод бўлишига эришиш — бизнинг бош мақсади-миздир. Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 20 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси (8 декабрь)

Бу ҳали бошланиши... (Ҳ.Карвонли, 8 декабрь)

Умумий ўрта таълим мактабларида «Оталар йиғилиши»ни ўтказиш тартиби (8 декабрь)

Етти аждодингизни биласизми? (О.Жумабоев, 12 декабрь)

Гамлетми, Ҳамлет? (Р.Жомонов, 12 декабрь)

Виртуал маданият муносабатлар занжиридаги янги ҳалқа(ми)? (С.Рустамов, 12 декабрь)

Лаборатория жиҳозлари: уларнинг ҳисоби қандай олиб борилади? (М.Юлаев, М.Комилов, 12 декабрь)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори (12 декабрь)

Ёғочдан унган гулдаста (С.Мусаева, 15 декабрь)

Шаҳс, темперамент ва фаолият (У.Қодиров, 22 декабрь)

Белгиси йўқолди-ю, вазифаси қолди (Р.Жомонов, 22 декабрь)

Манзил обод, кўнгул шод (М.Қуронов, 26 декабрь)

ТЎРТ ФАСЛНИНГ ЭНГ ЯХШИ ИЖОДКОРЛАРИ

Номинациялар номи	ҚИШ	БАҲОР	ЁЗ	КУЗ
“Энг яхши мақола”	Мардлик (14 январь), Хулкар Тўйманова	Тотувлик, меҳр-муҳаббат байрами (21 март), Шомирза Турдимов	Бобурноманинг қайтиши ёҳуд бир китобнинг узилмас қарзи (18 июль), Сирожиiddин Саййид	Ғояга қарши — ғоя, фикрга қарши — фикр ёҳуд бу кураш жараёнида нималарга эътибор қаратиш зарурлиги хусусида (3 октябрь), Васи́ла Каримова
“Оригинал бир соатлик дарс”	Математик бошқотирмалар ўқувчиларни мантикий фикрлашга ундайди (2011 йил 14 декабрь), Баҳром Норкулов	Бутун сонлар устида тўрт амалга доир машқлар (10 март), Шаҳзода Сайидова	—	Ҳисоб-китоб аниқ бўлса... мақсадга эришиш осонлашади (3 ноябрь), Шахло Нуралиева
“Сермазмун саҳифа”	«Олтин беланчақ» саҳифаси (22 февраль), Ойбуви Очилова	«Ma’rifat»ga maktublar (25 апрель), М.Латипова, Ш.Мадраҳимова	«Ma’rifat»ga maktublar (15 август), Соҳиба Муллаева	Нанотехнологиялар бу хусусда нималарни биласиз? (12 сентябрь — 21 ноябрь), Комил Муқимов
“Энг яхши очерк ёки эссе”	Эсиз, яна қачон чироқ ўчади? (2011 йил 17 декабрь), Зилола Мадатова	Ҳазоранинг «Қалдирғочи» (9 май), Хусан Карвонли	Ҳакамлик формуласи: тўғрилиқ ва ҳалоллик (4 август), Элмурод Нишонов	Кўзминчоқ (24 ноябрь), Шухрат Жабборов
“Педагог-муаллифнинг долзарб материали”	Мактаб назорат гуруҳи: унинг фаолияти таълим муассасасида ишчанлик кайфиятини ҳамда соғлом рақобат муҳитини яратишда қўл кел-моқда (29 февраль), Баҳодир Раҳмонов	Юқори синфда ўқиш қийинми? Ёҳуд 5-синф ўқувчилари билан ишлашда ўқитувчилар нималарга эътибор қаратишлари зарурлиги хусусида (7 апрель), Ҳавасхон Мелибоева	Технологик харита: дарс самарадорлигига эришишда муҳим аҳамият касб этади (11 август), Муҳайё Каримова	Hera “sentabr” ёзилади? (20 октябрь), Равшан Жомонов
“Қизиқарли интервью, суҳбат”	«Оила — нурулпурик» (4 январь), Қурбонбой Матқурбонов	Дийдор ва соғинчлар бешиги (31 март) Қурбонбой Матқурбонов	Маънавий иммунитет ва мустаҳкам оила: улар ўртасида қандай ришта бор? (1 август), Ойбуви Очилова	Устама ҳақ: қандай баҳсли ҳолатлар мавжуд? (14 ноябрь), Хайрулло Абдурахмонов
“Жозибали сурат”	Игна тутган аёллар (2011 йил 14 декабрь), Назира Боймуродова	Баҳорий танловлар фестивали (11 апрель), Бурхон Ризокулов	«Кўёшли» оромгоҳидан олинган сурат-лавҳалар (11 июль), Владимир Гранкин	Олтин куз манзаралари (14 ноябрь), Назира Боймуродова
“Самарали методик материал”	Ўқувчилар нутқини ўстиришда баённинг аҳамияти (7 январь), Соҳибаҳон Маҳмудова	Мактаб методика кенгаши: унинг таълими сифати самарадорлигини таъминлашдаги ўрни қандай? (14 март), Меҳринисо Ҳамроева	CASE STADY таълим жараёни-ни фаоллаштирувчи услуб (27 июнь), Д.Раззоқов, О.Абдуқуддусов	Фанлараро интеграция ёҳуд унинг таълим тизимидagi ўзига хос ўрни хусусида (22 сентябрь, 3, 13 октябрь), О.Қувондиқов, Ш.Қувондиқов
“Тарбияга оид амалий таклиф”	Фарзанд камолини кўриш бахти (25 февраль), Олимжон Севаров	Болани бир ёш улғайгани билан улугланг ёҳуд туғилган кунни қандай нишонлаш хусусида (21 апрель), Насиба Эрхонова	«Болам биринчи партада ўтирсин!» ёҳуд синфдаги ҳар бир болага биринчи партадан жой топиб бериш имконияти мавжудлиги хусусида (25 август), Насиба Эрхонова	Ҳар бир дарс — ижод, ҳар бир бола — келажак (10 ноябрь), Аҳмадхон Мелибоев
“Ўқишли бадий асар”	Совға (4 январь), Абдулла Чимирзаев	Бойчечак гулбаргида зафар нашидаси (3 март), Дилшод Каримов	Ор (16 июнь), Олим Жумабоев	—
“Воқеликка муносиб шарҳ”	Таълим-тарбия уйғунлиги ёки биринчи бўлиш масъулияти (11 февраль), Хайрулло Абдурахмонов	Замондош ёшлар кийфаси (10 март), Ибодулла Эргашев	Инсон омили: истиқлол, маънавият, тараққиёт (9 июнь), Фулом Мирзаев	Медиаоғоҳлик (7 ноябрь), Мухаммаджон Куროнов
“Ўзига хос янгилик”	Дунё ўқувчиларини фикрлашга ундаган лойиҳа (15 февраль), Шоира Боймуродова	Ўзбекистон ёшларининг жарангдор овози дунё бўйлаб таралмоқда (14 март), Соҳиба Муллаева	Изланишлардан ихтиролар сари (27 июнь), Сора Тошева	Янги кўпайтириш усули ёки «Арал Баҳром тенгламаси» (8 сентябрь), Ҳамза Абдуллаев
“Талаба-журналистнинг ёрқин публицистик иши”	Кўёш йўлагига туғилганман... (11 февраль), Севара Мусаева	Билим эгаллаш партага боғлиқ эмас! (26 май), Райхона Очилова	Ўзааллик ортидаги қурбонлик (13 июнь), Д.Мухторова	Тузингни тотиб улғайдим, Ватан! (28 ноябрь), Несибели Мамбетирзаева
“Энг сара таржима материали”	Доно; «Керак!», «Шарт!» — ихтиронинг онаси (Япон тилидан таржималар) (18 январь), Баҳора Насимова	“Насиба” (форс тилидан таржима) (30 май), Баҳора Насимова	Дунёни уч ярим марта яёв кезганда (корейс тилидан таржима) (30 июнь, 4, 14, 21 июль), Раҳшона Топшўлатова	Ҳикматли фикралар (инглиз тилидан таржима) (10 октябрь), Вазира Мамадалиева
“Мазмунли таълимий бошқотирма”	—	“Гули гири” чайнкрссворди (19 май) В.Абдуллаев	—	Ўзбек тилим (17 октябрь), Фозилжон Орипов
“Ҳозиржавоб муштарий” (“Акс-садо”)	Энг мушкул иш қайси? (25 февраль), Шарофат Абдуҳамидова	Ўқитувчи фақат дарсликдагини ўқувчига етказадиган воситачига айланиб қолмаслиги керак (11 апрель), Юсуфжон Солиев	Қутулиш эмас, тутулиш (30 июнь), Шарофат Абдуҳамидова	Барча ҳодисалар бир-бири билан боғлиқ: демакки, фанларни ҳам шунга мувофиқ тарзда ўқитиш лозим (14 ноябрь), Матлуба Эшмирзаева
“Энг яхши репортаж”	Юрагимни болаларга бағишлайман! деди ҳар бир Меҳрибонлик уйи тарбиячиси (2011 йил 24 декабрь), Шари́фа Мадраҳимова	Ёшлиқ, спорт байрами (24 май), Зоҳиджон Холов	«Кўёшли»нинг бир кунни (11 июль), Жаҳонгир Мусаев, Ғолиб Баҳромов	Замонавий мактаб: уни бугунги умумтаълим муассасалари раҳбарлари қандай тасаввур қилмоқда? (15 сентябрь), Ғолиб Баҳромов, Ҳамза Абдуллаев

«ELXOLDING»

илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси 15 йил таълим соҳаси хизматида

«ELXOLDING» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси мамлакатимизда «Таълим тўғрисида»ги қонун ҳамда Кадрлар тайёрлаш миллий дастури қабул қилинган дастлабки кунлардан бошлаб ўқув муассасаларининг физика, кимё, биология ва математика хоналари учун ўқув-лаборатория жиҳозлари ҳамда умумтаълим фанларидан кўрағазмали қуроллар ишлаб чиқариш ва етказиб беришга астойдил киришди.

1998 йилдан шу кунгача «ELXOLDING» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ўқув жиҳозлари билан республикамизнинг 7200та умумтаълим мактаби ҳамда 1500га яқин касб-хунар коллежи ва академик лицейлар жиҳозланган.

Кейинги йилларда илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан ўқув жиҳозларидан ташқари, уч гилдиракли юк мотоцикллари, енгил автоуловлар учун тиркамалар, кўчма савдо нуқталари ва устахоналар учун тиркамалар, мева ва сабзавотларни қуриштириш шкафлари, кичик паррандачилик хўжаликлари учун товуқ катаклари ва инкубаторлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Юртимиз ёшларини ҳар томонлама билимли, интеллектуал салоҳиятли қилиб тарбиялаш, мамлакатимиз фаровонлигини ошириш ва иқтисодини ривожлантиришга ҳисса қўшаётганимиздан мамнунмиз.

«ELXOLDING» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси юртдошларимизни, мамлакатимиз таълим тизимида хизмат қилиб келаётган устоз ва мураббийларни, юртимиз келажаги бўлган ёшларни ва барча-барчани янги 2013 йил — «Обод турмуш йили» билан чин юракдан муборакбод этади!

Барчангизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва тинчлик-хотиржамлик тилаймиз. Юртимиз тинч, турмушимиз обод ва фаровон бўлсин. Янги йилда янги зафарлар ёр бўлсин.

Бизнинг
манзил:

Самарқанд шаҳри,
Гагарин кўчаси, 36-уй.

Телефонлар:
+998 66 2342272
+998 66 2342513

Тошкент шаҳридаги
ваколатхона:
Тошкент шаҳри,
Сарабўстон кўчаси, 3-В уй

Телефонлар:
+998 71 2391286
+998 71 2398857

Boshlang'ich ta'lim

Сўзда эмас, амалда кўмак!

Журналга обуна бўлсангиз:

- бошланғич таълим соҳасида Ўзбекистон ва жаҳондаги сўнги янгиликлардан воқиф бўласиз;
- илғор таълим услубларини, замонавий техник воситаларни дарсларида қўллаётган бошланғич синф ўқитувчиларининг қизиқарли методик ва амалий тажрибалари билан танишасиз;
- мутахассислар тавсиялари ва бошқа қимматли маълумотлар орқали малакангизни оширасиз ҳамда педагогик хазинангизни бойитасиз;
- журнал саҳифаларида ўзингизнинг методик материалларингиз билан иштирок этиш, бошланғич таълим соҳасидаги компетентли шахсларнинг муносабатини билиш имкониятига эга бўласиз.

Шунингдек, қуйидаги номинациялар бўйича йилнинг ҳар чорағида бир марта ўтказиладиган танловда қатнашишингиз ва голиблик мукофотини олишингиз мумкин:

- «Энг яхши бир соатлик дарс ишланмаси учун» — энг кам иш ҳақининг 3 баробаригача;
- «Энг яхши мақола учун» — энг кам иш ҳақининг 3 баробаригача;
- «Энг яхши методик материал учун» — энг кам иш ҳақининг 2 баробаригача;
- «Энг яхши бадий асар учун» — энг кам иш ҳақининг 2 баробаригача;
- «Энг яхши интервью (суҳбат) ёки янгилик учун» — энг кам иш ҳақининг 1 баробаригача;
- «Энг яхши сурат учун» — энг кам иш ҳақининг 1 баробаригача.

Якка тартибдаги обуначилар учун нашр индекси: 802
Корхона ва ташкилотлар учун нашр индекси: 803

«MATBUOT TARQATUVCHI» aksiyadorlik kompaniyasi

*Мухтарам юртдошлар!
Барчангизни янги — 2013 йил
билан самимий муборакбод этамиз!*

ЎЗБЕКИСТОН ВАҚТЛИ МАТБУОТ НАШРЛАРИГА ОБУНА БЎЛИНГ!

АБУ РАЙХОН БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТЕХНИКА УНИВЕРСИТЕТИ

*ректорати,
профессор-ўқитувчилари
ва кўпмингсонли
талабалари*

*барча юртдошларимизни
кириб келаётган
ЯНГИ — 2013 ЙИЛ
билан самимий қутлайди!*

Гурун

КИЙИНИШ ОДОБИ

Либосларнинг ранги турлича бўлади. Ҳар бир ранг ўзига хос маънони ифодалайди. Агар оқ либос нимани англатади, деб сўрасалар, шундай дегин: оқ кийим куннинг рангидадир, шунинг учун бундай либос юрагида гина ва адовати бўлмаган кишиларга ярашади. Оқ кийим кийган киши худди тонг каби кишиларга нур улашиши керак.

Агар кўк либос нимани билдиради десалар, шундай дегин: кўк ранг — сув рангидир. Шу боис бу рангда кийинган кишилар саҳий ва ҳаётни севувчи бўлишлари керак. Ким агар бу рангини

маъқул кўрса, у худди сувдек тоза ва мусаффо, ҳар бир қалбга яқин бўлиши лозим.

Агар қора либос нимани англатади, десалар, айт: қора ранг тун ва кўз қорачигининг рангидир; шу боис бундай либосни кийганларнинг қалблари сиру асрорларга тўла бўлади.

Агар яшил кийим тўғрисида сўрасалар, шуларни айт: яшил ранг осмон ва етук кишилар рангидир. Бундай кийим кийган киши осмон каби соф ва бағрикенг бўлиши, ёрдамга муҳтож кишиларга илоҳи борица кўмаклашиши керак.

«АХЛОҚИ МУҲСИНИЙ»дан.

Фафур ҒУЛОМ

ИККИ ҲАНГОМА

ДОШҚОЗОН
ВА ҚИЗИЛЧА

Халилча ҳалол деган наманганлик бир лофчи билан оҳангаронлик Сандонқул Тангаторган деган доводна учрашиб қолишибди. Ҳол-аҳвол сўрашгандан кейин:

— Хўш, Оҳангаронларда нима янгилик бор? — деб сўрапти Халилча ҳалол.

— Ҳе, нима бўларди, одам ҳодис, яъни биз яшаб турган олам ҳодисалардан иборат деганларидек, бизнинг Оҳангарон чилангарлари бир мингу уч юз қирқ кулоқли битта дошқозон яшашаяпти. Бир кулоғида туриб ўн қадокли болға билан эрталаб ургандаги чиққан овозни иккинчи кулоқдаги чилангар тушдан кейин эшитилади.

— Баракалла, бу кироийи декча бўлипти, — депти наманганлик Халилча ҳалол.

Кейин Сандонқул сўрабди: — Хўш, Наманганда нима янгиликлар бор?

— Наманган деҳқонларининг қўли гул таърифиллиги бу томони Чин-Мочин, бу томони қайсари Румгача маълум. Ғирвон деҳқонлари бу йил лавлагини — қизилча эккан эдилар. Яниқча, Шоди сўтакнинг лавлагиси бўлиб берди. Юқори даштда шундай бир туп лавлагини ўсдики, баргларининг

соясиди ўн минг отлиқ аскар салқинласа бўлади.

— Вой аҳмоқ, — деди Сандон, — лоф ҳам эви билан-да, лавлагини ҳам шунақа бўладими?

— Мен аҳмоқми, сенми, — деди Халилча ҳалол. — Сен айтган ҳалиги қозончада ўша лавлагини қайнамаса, нима қайнайди?

КАЛТАГАП ИККИ
ДЎСТ

Саратоннинг жазирама кунларидан бирида андижонлик Лом-мимбек суҳбатдош тополмай зерикиб қўқонқишлоқлик Али жимжит деган дўстининг уйига борибди.

— Хуш келдинг, — депти Али жимжит, — обдон меҳмон қилар эдим-ку, вақтим зикроқ. Тез-товур гапингни айта қол.

— Беш оғиз гаплашиб кетай деб келувдим, — депти Лом-мимбек.

— Ҳа-ҳа, — дебди Али жимжит, — бўлмаса сен ўтириб тур, мен уйга кириб чиқай.

Лом-мимбек яланг сайҳондаги супачада, кун тигида терлаб-пишиб Али жимжитни кутиб ўтирибди.

Бир маҳал десангиз, Али жимжит қўй теридан қилинган катта қирғиз пўстин, беллида шол белбоғ, оёғида айик

тери этик, бошида тулки теридан телпак-тумоқ, қўлида қўлқоп, қўлтиғида икки бойлам қарағай ўтин, қўлида бир ҳокандоз чўғ — ичкаридан чиқиб келибди.

Буни кўрган Лом-мимбек ҳайратда қолиб:

— Буларинг нимаси? — деб сўрабди.

— Сен-ку беш оғиз сўлашамиз, дединг. Сену менинг беш оғиз сўзимиз ўзимизга маълум. Сўз бора-бора тортишувга, тортишув — баҳсга, баҳс — жанжалга, жанжал — кекирдикбозликка айланиб кетиб, суҳбат бироз чўзилиши мумкин. Ёз ўтар, кўз ўтар, қиличини кўтариб киши келар, гапимиз тугамас, муддао айтилиб бўлмас, ўзим совуққа ожиз, сояси юпқа одамларданман, тагин киши чиллада тумов-пумов бўлиб юрмай. Ёз ёпинчигинини қўйма, киши ўзинг биласан, деган мақоллар бор. Сен ҳам калта сўзлик бобида онангдан қолишмайсан. Уларни худо раҳмат қилсин, элакка чиққан хотиннинг эллик оғиз гапи бор, дейишади. Барака тошур, Лом-мим ука, қани рўпарамга ўтир-чи... — деб сўзини тамом қилганда нариги муюлишда кўчани чангитиб қочиб кетаётган Лом-мимнинг шарпасини аранг илғаб қолди.

Ойгул СҮЮНДИКОВА

ҚОР

Эй, осмон неъматин, эй, ернинг ризқи,
Эй, менинг беғубор болалик дўстим!
Сени тунлар кутдим келмасдан уйқум,
Сен билан бўйла-буй, тенгма-тенг ўсдим.
Ҳарорат сезинар беминнат, нафис
Шамол қанотида сочилган сирдай.
Салом, қадрдоним, суюкли фаслим!
Мени ҳам соғиниб келганинг сари
Андоза олади оқликдан сим-сим
Кўнглимдан таралган ашулларим.
Туганмас эртагим, ёшлик сурурим,
Кўзги ҳаволарда кезаятсан шод.
Айланаман ортиб завқим, гурурим,
Бағрингда гуллайман, жон ўлкам обод!
Оқарган далалар, даштларга қадар,
Азим шаҳарларда, тупроқли олис
Қишлоқ кўчалари бўйлаб бекадар
Ойдинлик ёйлар, ёқимли бу ҳис.
Очилиб кетади борлиқ оқ либос,
Ҳарир қўйлақлари ярашган човлар.
Табиатга абад улугворлик хос,
Дарёлари сокин, муаззам тоғлар.
Одамлар чеҳраси тиниқ ва хуррам,
Қадамлар булутлар узра кўчгандай
Енгил, жуда енгил, уларга мен ҳам
Қўшилиб кетаман қўшдаи, учгандай.
Қор билан қўтлайди барча бир-бирин,
Бу ҳикматни дилга битаман зарҳал.
Зеро, кўк кенглиги, замин сирини
Тубига етмадик ҳали мукаммал.
Азиз тупроғимга хуш келибсан, қор,
Мен сендан онамдай ризқ-рўз сўрайман.
Севиниб сочқилайсан, умр бетакрор,
Ҳар битта юракда шуни кўрай ман.
Ўзбекистон бўйлаб ёғайтир қор,
Йўлларда, боғларда дарахтлар кумуш.
Кўзни қамаштирар мўъжизалар бор,
Кенгликлар ҳаёлчан, кенгликлар сархуш...

АЛИШЕР НАВОЙИЙ
КИМНИ ЁМОН
КЎРГАН?

Ҳикоят

Кунлардан бир кунки Султон Ҳусайн вазирларининг ёлгон сўзларига ишониб, Алишер Навоийни зиндонга буюрибди. Кўп вақт ўтмай унинг гуноҳсизлиги маълум бўлибди. Подшо уни зиндондан чиқаришларини амр қилибди. Алишер Навоий эса чиқишга унамабди. Подшонинг қамаш ва чиқариш ҳақида берган фармонига ажабланганини билдирибди.

Шоирни зиндондан чиқариш учун кўп уринибдилар-у, фойдаси бўлмабди. Энг кейин унга яқин кишилардан бирининг маслаҳати билан Алишер Навоийнинг ёнига бир ахлоқчи қамаб қўйибдилар. Шоир ана шундан сўнггина зиндондан чиқишга розилик берибди.

ЛУҚМОН ҲАКИМ

ТИББИЙ ТАВСИЯЛАР

Овози бўғилган кишига турп уруғи қайнатмаса яхши фойда қилади.

Агар кишининг кулоғи оғриса, унга ошқовоқнинг хом шарбатидан томизиш керак.

Саккиз дон ингичка пиликча тайёрланг, уларга ёсмин ёғини шимдиринг ва кулоққа қўйинг — карлик сизга йўламайди.

Бурундан қон келса, ялпиз қулидан бурунаки қилин.

Агар тиш оғриса, саримсоқни қайнатиб енг ва яна милкингизга хом саримсоқ палласини босинг — оғриқ қолади.

Оғзингизни гулоб билан чайинг, оғрик йўқолади, тишлар мустаҳкамланади.

Қўл-оёқ шишса, сиркалаб қўйилган кашнич суриш керак.

Турп уруғидан бир неча дон ас-нғиз, қучимадан кутуласиз.

Темиртки тушган киши исирик толқонидан малҳам қўйсин ёки пивз уруғини қайнатиб есин.

Саримсоқ ва шолғом уруғи толқони юздаги доғларни яхши кетказади.

Қичима бўлган киши саримсоқ еса фойдалидир.

Майдалаб туйилган сабзи уруғини жароҳатларига селган киши шифо топади.

Агар инсоннинг бирор аъзоси оғриб қолса, кашничнинг кўкидан туйиб есин. Агар шиш пайдо бўлса, кашнич укалаб солиб қўйилган сирка билан артсин, хасталик чекинади.

Гулхайри уруғи билан сиркадан қилинган малҳамни офтобруйда ўтириб темиртки тушган жойига сурган ҳар бир киши тузалиб кетади.

Исирикни толқон қилин, сувга аралаштиринг-да, темирткига суринг — касаллик чекинади.

Ҳали чипқон пишмаган бўлса, гулхайрини қатиқча аралаштириб

суринг — яра уч беради ва патосни чиқариб юборади.

Шишга сачратқи толқонидан озгина боғланса, шиш кайтади.

Агар кишида ўсма-шиш пайдо бўлса, асалари уясидан қайнатма қилиб ичиши лозим.

Саримсоқ палласини ёғда қовуриб тановул этилса, танадаги қичима йўқолади.

Агар киши саримсоқни кўп еса, унга илон захри ўтмайди, чунки саримсоқ захри илон захридан зўрроқдир.

Қизил лавлагини қайнатиб, оқарган сочга сурсангиз, қорайтиради.

Саҳифани Махмуд САЪДИЙ тайёрлади.

ҚАЙТА НАШР БЎЙИЧА ТЕНДЕР САВДОЛАРИДА ИШТИРОК ЭТИШ УЧУН ТАКЛИФНОМА

Тендер тартиб рақами: 1-MRT -2013/1
Тендер номи: Дарслик ва ўқув қўлланмаларни қайта нашр этиш юзасидан тендер савдолари.
Буюртмачи: Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги.
Манзил: Тошкент шаҳри 100159, Мустақиллик майдони, 5-уй.
Молиялаштириш: Давлат бюджети ва Республика мақсадли китоб жамғармаси маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.
Мазкур тендер савдоларига дарсликлар ва ўқув қўлланмаларни нашр этиш учун нашриётлар таклиф этилади.
Тендер савдоларида янги ташкил этиш (бўлиш, қўшиш ва ҳоказо), тугатиш ёки банкротлик ҳолатида бўлмаган, давлат реестрида рўйхатга олинган-

нига олти ой муддатдан кам бўлмаган, шартномаларни бажармаганлиги учун судга тортилмаган, дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни нашр этиш билан шуғулланиш учун лицензияга эга ҳамда илгари вазирлик билан тузилган шартномалар бўйича мажбуриятларни тўла бажара олган нашриётлар қатнашиш ҳуқуқига эга.
Қатнашчи буюртмачига шартномани бажариш имконияти ва малакаси борлигини тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим этиши ва мазкур ҳужжатлар тендер ҳужжатининг иккинчи бобида келтирилган талабларга тўлиқ жавоб бериши лозим.
Қайта нашр этиладиган дарслик ва ўқув қўлланмалар ҳамда уларнинг алади куйидаги жадвалда берилган:

Лот рақами	Дарсликлар ва ўқув қўлланмалар номи	Таълим тили	Ёзуви	Адади
1-синф				
1	Алифбе	ўзбек	лотин	448 279
	Букварь	рус	кирилл	63 412
	Алифбе	қорақалпоқ	лотин	9 680
	Алифбе	қозоқ	кирилл	6 225
	Алифбе	қирғиз	кирилл	933
	Алифбе	тожик	кирилл	6 964
	Алифбе	туркман	лотин	979
2	Ёзув дафтари	ўзбек	лотин	448 279
	Пропись	рус	кирилл	63 412
	Ёзув дафтари	қорақалпоқ	лотин	9 680
	Ёзув дафтари	қозоқ	кирилл	6 225
	Ёзув дафтари	қирғиз	кирилл	933
	Ёзув дафтари	тожик	кирилл	6 964
	Ёзув дафтари	туркман	лотин	979
3	Она тили	ўзбек	лотин	448 279
	Русский язык	рус	кирилл	63 412
	Она тили (Ана tili)	қорақалпоқ	лотин	9 680
	Она тили (Ана тілі)	қозоқ	кирилл	6 225
	Она тили (Эне тили)	қирғиз	кирилл	933
	Она тили (Забони модари)	тожик	кирилл	6 964
	Она тили (Ene dili)	туркман	лотин	979
4	Ўқиш китоби	ўзбек	лотин	448 279
	Книга для чтения	рус	кирилл	63 412
	Ўқиш китоби (Oqiw kitabı)	қорақалпоқ	лотин	9 680
	Ўқиш китоби (Оқу кітабы)	қозоқ	кирилл	6 225
	Ўқиш китоби (Оқуу китеби)	қирғиз	кирилл	933
	Ўқиш китоби (Китоби хониш)	тожик	кирилл	6 964
	Ўқиш китоби (Okıw kitaby)	туркман	лотин	979
5	Математика	ўзбек	лотин	448 279
		рус	кирилл	63 412
		қорақалпоқ	лотин	9 680
		қозоқ	кирилл	6 225
		тожик	кирилл	6 964
		қирғиз	кирилл	933
		туркман	лотин	979
6	Математика дафтари	ўзбек	лотин	448 279
		рус	кирилл	63 412
		қорақалпоқ	лотин	9 680
		қозоқ	кирилл	6 225
		тожик	кирилл	6 964
		қирғиз	кирилл	933
		туркман	лотин	979
7	Атрофимиздаги олам	ўзбек	лотин	448 279
		рус	кирилл	63 412
		қорақалпоқ	лотин	9 680
		қозоқ	кирилл	6 225
		тожик	кирилл	6 964
		қирғиз	кирилл	933
		туркман	лотин	979
8	Одобнома	ўзбек	лотин	448 279
		қорақалпоқ	лотин	9 680
		қозоқ	кирилл	6 225
		тожик	кирилл	6 964
		қирғиз	кирилл	933
		туркман	лотин	979
		9	Азбука этики	ўзбек
рус	кирилл			63 412
қорақалпоқ	лотин			9 680
қозоқ	кирилл			6 225
тожик	кирилл			6 964
қирғиз	кирилл			933
туркман	лотин			979
10	Мусиқа	ўзбек	лотин	448 279
		рус	кирилл	63 412
		қорақалпоқ	лотин	9 680
		қозоқ	кирилл	6 225
		тожик	кирилл	6 964
		қирғиз	кирилл	933
		туркман	лотин	979
11	Тасвирий санъат	ўзбек	лотин	448 279
		рус	кирилл	63 412

		қорақалпоқ	лотин	9 680
		қозоқ	кирилл	6 225
		тожик	кирилл	6 964
		қирғиз	кирилл	933
		туркман	лотин	979
		ўзбек	лотин	448 279
12	Жисмоний тарбия	рус	кирилл	63 412
		қорақалпоқ	лотин	9 680
		қозоқ	кирилл	6 225
		тожик	кирилл	6 964
		қирғиз	кирилл	933
		туркман	лотин	979
4-синф				
13	Ўқиш китоби	ўзбек	лотин	423 021
	Книга для чтения	рус	кирилл	53 034
	Ўқиш китоби (Oqaw kitabi)	қорақалпоқ	лотин	10 256
	Ўқиш китоби (Okuw kitabi)	қозоқ	кирилл	6 024
	Ўқиш китоби (Okuw китеби)	қирғиз	кирилл	850
	Ўқиш китоби (Китоби хониш)	тожик	кирилл	7 909
	Ўқиш китоби (Okuw kitaby)	туркман	лотин	880
	14	Она тили	ўзбек	лотин
Русский язык		рус	кирилл	53 034
Она тили (Ana tili)		қорақалпоқ	лотин	10 256
Она тили (Ана тілі)		қозоқ	кирилл	6 024
Она тили (Эне тили)		қирғиз	кирилл	850
Она тили (Забони модари)		тожик	кирилл	7 909
Она тили (Ene dili)	туркман	лотин	880	
15	Ўзбек тили	рус ва қардош тилларда	лотин	78 953
16	Русский язык	ўзбек ва қардош тиллар учун ягона	кирилл	448 940
17	Математика	ўзбек	лотин	423 021
		рус	кирилл	53 034
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
		туркман	кирилл	880
18	Табиатшунослик	ўзбек	лотин	423 021
		рус	кирилл	53 034
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
		туркман	лотин	880
19	Одобнома	ўзбек	лотин	423 021
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
туркман	лотин	880		
20	Жисмоний тарбия	ўзбек	лотин	423 021
		рус	кирилл	53 034
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
туркман	кирилл	880		
21	Музыка	ўзбек	лотин	423 021
		рус	кирилл	53 034
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
туркман	кирилл	880		
22	Азбука этики	рус	кирилл	53 034

6-синф				
23	Она тили	ўзбек	лотин	423 021
	Русский язык	рус	кирил	53 034
	Қорақалпоқ тили (Ана тили)	қорақалпоқ	лотин	10 256
	Қозоқ тили (Қазақ тілі)	қозоқ	кирилл	6 024
	Қирғиз тили (Кыргыз тили)	қирғиз	кирилл	850
	Тожиқ тили (Забони тоҷики)	тожик	кирилл	7 909
	Туркман тили (Türkmen dili)	туркман	лотин	911
24	Адабиёт (1-қисм)	ўзбек	лотин	423 021
	Адабиёт (2-қисм)	ўзбек	лотин	423 021
	Адабиёт (Adebiyat)	қорақалпоқ	лотин	10 256
	Адабиёт (Эдебиет)	қозоқ	кирилл	6 024
	Адабиёт (Адабият)	қирғиз	кирилл	850
	Адабиёт (Адабиёт)	тожик	кирилл	7 909
	Адабиёт (Edebiyat)	туркман	лотин	911
25	Литература (1 часть)	рус	кирил	53 034
	Литература (2 часть)	рус	кирил	53 034
26	Математика	ўзбек	лотин	423 021
		рус	кирилл	53 034
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
	туркман	кирилл	911	
27	Немис тили	Барча тиллар учун ягона		61 590
28	Инглиз тили	Барча тиллар учун ягона		390 002
29	Француз тили	Барча тиллар учун ягона		40 344
30	Физика	ўзбек	лотин	423 021
		рус	кирилл	53 034
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
	туркман	кирилл	911	
31	Ботаника	ўзбек	лотин	423 021
		рус	кирилл	53 034
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
	туркман	кирилл	911	
32	География	ўзбек	лотин	423 021
		рус	кирилл	53 034
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
	туркман	кирилл	911	
33	Тарих	ўзбек	лотин	423 021
		рус	кирилл	53 034
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
	туркман	кирилл	911	
34	Информатика	ўзбек	лотин	423 021
		рус	кирилл	53 034
		қорақалпоқ	лотин	10 256
		қозоқ	кирилл	6 024
		тожик	кирилл	7 909
		қирғиз	кирилл	850
	туркман	кирилл	911	
7-синф				
35	Она тили	ўзбек	лотин	422 317
	Русский язык	рус тили	кирилл	47 622
	Қорақалпоқ тили (Ана тили)	қорақалпоқ	лотин	10 046
	Қозоқ тили (Қазақ тілі)	қозоқ	кирилл	5 589
	Қирғиз тили (Кыргыз тили)	қирғиз	кирилл	876
	Тожиқ тили (Забони тоҷики)	тожик	кирилл	7 929
	Туркман тили (Türkmen dili)	туркман	лотин	911
36	Адабиёт	ўзбек	лотин	422 317
	Литература	рус	кирилл	47 622
	Адабиёт (Adebiyat)	қорақалпоқ	лотин	10 046
	Адабиёт (Эдебиет)	қозоқ	кирилл	5 589
	Адабиёт (Адабият)	қирғиз	кирилл	876
	Адабиёт (Адабиёт)	тожик	кирилл	7 929
	Адабиёт (Edebiyat)	туркман	лотин	911
37	Инглиз тили	Барча тиллар учун ягона		382 670
38	Немис тили	Барча тиллар учун ягона		61 927
39	Француз тили	Барча тиллар учун ягона		39 747
40	Алгебра	ўзбек	лотин	422 317

41	Геометрия	рус	кирил	47 622
		қорақалпоқ	лотин	10 046
		қозоқ	кирил	5 589
		тожик	кирил	7 929
		қирғиз	кирил	876
		туркман	кирил	911
		ўзбек	лотин	422 317
42	Кимё	рус	кирил	47 622
		қорақалпоқ	лотин	10 046
		қозоқ	кирил	5 589
		тожик	кирил	7 929
		қирғиз	кирил	876
		туркман	кирил	911
		ўзбек	лотин	422 317
43	Зоология	рус	кирил	47 622
		қорақалпоқ	лотин	10 046
		қозоқ	кирил	5 589
		тожик	кирил	7 929
		қирғиз	кирил	876
		туркман	кирил	911
		ўзбек	лотин	422 317
44	Физика	рус	кирил	47 622
		қорақалпоқ	лотин	10 046
		қозоқ	кирил	5 589
		тожик	кирил	7 929
		қирғиз	кирил	876
		туркман	кирил	911
		ўзбек	лотин	422 317
45	География	рус	кирил	47 622
		қорақалпоқ	лотин	10 046
		қозоқ	кирил	5 589
		тожик	кирил	7 929
		қирғиз	кирил	876
		туркман	кирил	911
		ўзбек	лотин	422 317
46	Ўзбекистон тарихи	рус	кирил	47 622
		қорақалпоқ	лотин	10 046
		қозоқ	кирил	5 589
		тожик	кирил	7 929
		қирғиз	кирил	876
		туркман	кирил	911
		ўзбек	лотин	422 317
47	Жаҳон тарихи	рус	кирил	47 622
		қорақалпоқ	лотин	10 046
		қозоқ	кирил	5 589
		тожик	кирил	7 929
		қирғиз	кирил	876
		туркман	кирил	911
		ўзбек	лотин	422 317
48	Информатика	рус	кирил	47 622
		қорақалпоқ	лотин	10 046
		қозоқ	кирил	5 589
		тожик	кирил	7 929
		қирғиз	кирил	876
		туркман	кирил	911
		ўзбек	лотин	422 317

Мазкур дарслик ва ўқув қўлланмаларнинг бошланғич қиймати тўғрисидаги маълумотлар талабгорларга Тендер ҳужжатлари билан бирга тақдим этилади.

Тендер ҳужжатларини олиш учун талабгорлар Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг махсус № 23 402 000 300 100 001 010 (ХККМ Марказий банк Бош бошқармаси МФО: 00014 ИНН: 201 122 919 ш/хр 401 410 860 262 667 950 100 075 001 ИНН: 201 122 808 ОКОНХ 97300) ҳисоб рақамига 4 000 000 (тўрт миллион) сўм ўтказганлигини тасдиқловчи ҳужжатни тақдим этишлари шарт. Тўлов юқоридаги ҳисоб рақамига тўғридан-тўғри пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади. Тендер ҳужжатларини олиш учун қатнашчилар томонидан тўланган тўлов қайтарилмайди.

Тендер савдоларида қатнашиш истагини билдирган ва Тендер ҳужжатларини харид этган корхона ва ташкилотлар 2012 йил 30 декабрдан бошлаб ҳар куни (шанба ва яшанба кунларидан ташқари) Тошкент вақти билан соат 10-00дан 17-00гача тендер савдоларига тегишли қўшимча маълумотларни Тендер комиссиясининг ишчи органи — Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги "Дарслиklar ва ўқув-методик адабиётларнинг янги авлодини яратиш" бўлиmidан (Манзил: 100159, Тошкент шаҳри, Мустақиллик майдони, 5-уй, 319-хона, телефон (+99871) 239-40-83, факс (+99871) 239-40-81 олиши мумкин.

Тендер ҳужжатлари асосида талаб этиладиган барча ҳужжатлар таклифнинг умумий қийматининг икки фоизидан кам бўлмаган зақалат суммаси билан бирга 2013 йилнинг 29 январь куни соат 14-00га қадар Республика таълим марказига топширилиши шарт. Шу вақтдан кечиккан таклифлар қабул қилинмайди. Тендер таклифлари 2013 йил 29 январь куни соат 15-00да Республика таълим марказида (Манзил: Тошкент шаҳри, Фурқат кўчаси, 174-уй) барча қатнашчилар вакиллари иштирокида очилади.

Тендер комиссияси Тендер ҳужжатининг I боб 6-бандида белгиланган тартибда Тендер ҳужжатларига қўшимчалар киритиш орқали таклифлар топширишнинг охириг муддатини узайтириши мумкин. Шундай ҳолатда барча қатнашчиларнинг ҳуқуқлари ўзгарган муддатга муносиб равишда ўзгаради.

Буюртмачи қатнашчилар томонидан тендер таклифини тайёрлаш билан боғлиқ бўлган харажатларга жавобгар эмас.

КАМОЛИДДИН
БЕҲЗОД НОМИДАГИ
МИЛЛИЙ РАССОМЛИК
ВА ДИЗАЙН
ИНСТИТУТИ

ЯҲТУ
ЎИЛИҲТУЗ
МУБОРАК БЎЛСИН,
АЗИЗЛАР!

Хар бир йил поёнига яқинлашганда спорт борасида иқтидорли юртодошларимизнинг кўлга киритган улкан муваффақиятлари, диққатга молик воқеа-ҳодисаларни бирма-бир ёдга оламиз. Мазкур анъана бу сафар ҳам бизни ортада қолган 366 саҳифали вақт китобини варақлашга, баҳоли қудрат сарҳисоб қилиб, халқимиз кўнглига қувонч улашган ғалабаларимизни яна бир карра эсга олишга ундади.

ЙИЛ ДАВОМИДА

ҚУВОНЧ УЛАШГАН ҒАЛАБАЛАР

байрамни аъло кайфиятда нишонлашга асос бўлмоқда

Шуни айтиш жоизки, спортчиларимиз учун 2012 йил ҳар қачонгидан ҳам сермахсул бўлди. Бир-бирига улашиб кетган жаҳон, қитъа чемпионатлари, халқаро турнирларда атлетларимиз она-Батан шарафини муносиб ҳимоя қилиб, диёримизга медаллар шодаси билан қайтишди. Албатта, тарихан қисқа давр ичида дунё спортда мустақам ўринга эга бўлишнинг, улкан марралар забт этилишининг асосий сабаби юртимизда Президентимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган изчил чора-тадбирлар, яратиб берилган замонавий шарт-шароитлар, имкониятларидир. Бундан унумли фойдаланаётган спортчиларимиз юрт шаънини халқаро майдонларда муносиб улуғлаб, келахат учун мустақам пойдевор қўйишмоқда.

Жорий йилнинг март ойида Португалияда Шарқ яққақурашлари бўйича ўтказилган жаҳон чемпионатида ҳамюртларимиз 9 олтин, 10 кумуш ва 4 бронза медални кўлга киритишди. Ушбу кўрсаткич Европанинг бир қатор ривожланган мамлакатлари учун ҳавас қилса арзигulik натижа экани мусобақа якунида эътироф этилди.

Қизларимизнинг маънан баркамол, жисмонан соғлом бўлиб вояга етишига хизмат қилувчи бадий гимнастиканинг оммавийлигини ошириш ҳар томонлама муҳимдир. Президентимизнинг 2011 йил 27 августдаги "Бадий гимнастика бўйича болалар-ўсмирлар ихтисослаштирилган республика олимпия захираси спорт мактабини ташкил этиш тўғрисида"ги қарорига асосан, жорий йил 1 январда бадий гимнастика бўйича болалар-ўсмирлар ихтисослаштирилган республика олимпия захираси спорт мактабини ташкил этилгани бунинг яна бир исботидир. Уляна Трофимова, Жамил Раҳматова, Замира Санакшова, Азиза Мамажонова, Хусниябону Гуломов, Камил Тўхтаева сингари аjoyиб гимнастикчиларимиз халқаро майдонларда ўз маҳоратини намойиш этиб, мутахассисларнинг олқишига сазовор бўлмоқда. Бугун уларнинг издошлари етишиб чиқмоқда. Хусусан, май ойида бадий гимнастика бўйича Жаҳон кубоги босқичи мусобақалари ва "Нарру Сагапан" халқаро турнирининг айнан Тошкент шаҳрида ўтказилгани бунга янада қўли туртки берди.

Бу йил ҳам мактаб ўқувчилари ҳаёти унутилмас воқеаларга тўла бўлди. Биласиз, уч йилда бир бора ўтказиладиган йирик спорт тадбири — "Умид ниҳоллари"га май ойида Навоий вилояти мез-

бонлик қилди. Саралаш босқичларида тобланган ўқувчилар мусобақанинг финал қисмига йўл олишди. Якунда умумжамоа ҳисобида 1-ўрин Тошкент шаҳри вакилларига насиб этган бўлса, Қашқадарё ва Бухоро вилояти жамоалари қўли учлидан ўрин олди. "Умид ниҳоллари-2015" эстафета байроғи эса Хоразм вилоятига топширилди.

Тўрт йилликнинг энг нуфузли спорт байрами — Олимпиада жорий йилнинг 27 июлидан 12 августга қадар Лондон шаҳрида ўтказилди. XXX ёзги олимпия ўйинларида сайёрамизнинг 205 мамлакатидан 12500 нафар атлет қатнашди. Ушбу юксак мусобақаларда 1996 йилдан буён мунтазам қатнашиб келаётган Ўзбекистон спорт делегацияси бу сафар 60 нафарга яқин спортчи билан борди.

Эркин курашчимиз, Афина ва Пекин олимпиадаларида зафар қўчган чемпионимиз Артур Таймазовнинг Лондонда ҳам муваффақиятга эришгани ва жаҳон тарихида эркин кураш бўйича кетма-кет уч бора зафар қўчган ягона полвонга айлангани барча юртодошларимизни беҳад қувонтирди. Шунингдек, икки карра жаҳон чемпионлари — боксчимиз Аббос Атоев ҳамда дзюдочимиз Ришод Собировнинг бронза медалига сазовор бўлгани ҳам мамлакатимизда спортга берилётган эътибордан дарак берди.

Куз фасли келиб, ёзинг жазирамалли тиги "ўтмаслашгач", футбол майдонларига жон кирди, шхматчиларимиз учун ҳам қулай иқлим юзга келди. Чиндан ҳам, назар ташлайдиган бўлсак, куз фасли футбол ва шхматга бағишлангани шохид бўлаемиз.

Футбол бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоаси Бразилияда ўтказиладиган "ЖЧ-2014"нинг 4-босқич саралаш мусобақаларида муваффақиятли ишти-

рок этди. "А" гуруҳидан ўрин олган Миржалол Қосимов шогирдлари Жанубий Кореяга қарши Тошкентда дурангга имзо чеккан бўлса, Қатар ҳамда Эрон терма жамоаларини сафарда мағлуб этиб, гуруҳ пешқадамига айланди. Мазкур кўрсаткич келаси йили ўтказилувчи

жавоб учрашувларида вакилларимизга қўшимча кўн бағишласа, ажаб эмас.

Ўзбек футбол тарихига сайқал берган ёрқин ютуқларимиздан бири — 28 сентябрь кўни пойтахтимизда "Бунёдкор" спорт комплексининг очилиши бўлди.

Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси Эрон пойтахти Техрон шаҳрида ўтказилган Осиё чемпионатида ўз сўзини айтди. Финалга қадар етиб борган ўсмирларимиз ҳал қилувчи ўйинда япо-

нияликларни пенальтилар сериясида мағлубиятга учратиб, бош совринни кўлга киритди. Дилшод Нуралиев шогирдлари "Осиё чемпионлари" деган шарафли номга сазовор бўлиб, келаси йили Бирлашган Араб Амирликларида бўладиган жаҳон чемпионатида йўлланма кўлга киритди.

Калининград шаҳрида футбол бўйича ногирон ампутантлар ўртасида ўтказилган Х жаҳон чемпионатида вакилларимиз бутун дунё ахлига ўз кучини намойиш этди. Ҳамюртларимиз қаторасига учинчи бор жаҳон чемпиони бўлиб қайтишди.

Ниҳоят, футбол бўйича Бирлашган Араб Амирликларида ўтказилган ёшлар ўртасидаги Осиё чемпионатида ҳам терма жамоамиз муносиб қатнашди. Ёш футболчиларимиз ярим финалга қадар етиб бориб, келаси йили Туркияда ўтадиган жаҳон чемпионатида йўлланма олди.

Мамлакатимизда шахматсеварлар кўп. 17-жаҳон чемпиони Рустам Қосимжоновни бугун дунё шахмат ихлосмандлари жуда яхши танишади. Унга ҳавас қилиб, шахмат сирларини ўрганаётган минглаб иқтидорли болаларимиз бор. Улардан бири — Нодирбек Абдусатторов. У жорий йили Словенияда ўтказилган болалар ва ўсмирлар ўртасидаги дунё биринчилигида 8 ёшгача бўлган тенгдошлари орасида ғалаба қозониб, жаҳон чемпиони бўлди. Нодирбекнинг ёшида, шахмат бўйича дунёда тенгсиз бўлиш бахти миллиарддан бир кишига насиб қилишини ўйласак, қалбимиз фаҳрга тўлади.

Ҳиндистоннинг Деҳли шаҳрида мактаб ўқувчилари ўртасида кенган Осиё чемпионатида ҳам вакилларимиз муваффақиятли қатнашиб, 1 олтин, 5 кумуш ва 2 бронза медалга эга бўлишди. Олтин медални тезкор шахмат мусобақаларида Жаҳонир Синдаров кўлга киритди, Нодирбек эса кумуш медал билан қифояланди.

Тошкент шаҳри шахмат бўйича жаҳон миқёсида эътироф этилаётган йилнинг энг эътиборли воқеаларидан бирига мезбонлик қилди. Ўзбекистон тасвирий санъат галереясида FIDE Гран-приси иккинчи босқичи ўтказилди. Мусобақаларда ҳамюртимиз Рустам Қосимжонов ҳам иштирок этди ва "шахмат тоғи" учун даявогар бўлган 12 нафар қўли гроссмейстер орасида ягона мағлубиятсиз ўйнаган шахматчига айланди.

Йилнинг энг сермахсул мусобақаси Тошкентдаги "Ўзбекистон" спорт мажмуасида қўзатилади. Шотокан-каратэ-до бўйича ката ва кумитэ йўналишларида болалар, ўсмирлар, хотин-қизлар, катталар ва фахрийлар ўртасида жаҳон кубоги мусобақалари ўтказилди. Унда ҳамюртларимиз жами 33 олтин, 36 кумуш ва 44 бронза медалга жамғариб, жаҳон кубогининг Ўзбекистонда қолишига сабаб бўлишди.

Спортчиларимизнинг йил давомида кўлга киритган медаллар шодаси барча юртодошларимизга аъло кайфият улаштириш шубҳасиз. Аслида, 2012 йилдаги хайратланарли зафарларимиз оқорида санаганларимиздан кўра кўпроқ. Уларни бирма-бир эсга олишга на имкон, на фурсат бор. Тобора яқинлашаётган 2013 йил эса муваффақиятларимиз сафини яна ҳам кенгайтириш учун қулай имкондир. Шундай экан, тилагимиз ягона: спортчиларимизга ҳамиша омад ёр бўлсин!

Зоҳиджон ХОЛОВ,
"Ma'rifat" мухбири

ЭЪТИРОФГА ЛОЙИҚ КАШФИЁТЛАР

Яқунига етиб бораётган 2012 йилда дунё илм-фани, замонавий технологиялар оламида эътиборга молик янгиликлар кашфиётлар содир бўлди. Қуйида йил давомида тадқиқотчилар томонидан эътироф этилган кашфиётлар ҳақида маълумот берилди.

ИНТЕРНЕТ ОЛАМИДА ЯНГИЛИК!

2012 йил ахборот технологиялари ҳамда интернет бўйича кўплаб ихтиролар қилинган билан аҳамиятлидир. Тадқиқотчилар томонидан "йил кашфиёти" дея аталаган шундай ихтиролардан бири, Тель-Авив университети олимларининг АКШ фазовий агентлиги (NASA) қошидаги Жанубий Калифорния университети мутахассислари билан ҳамкорликда яратган ўта тезкор

симсиз интернет технологиясидир. Мутахассисларнинг фикрича, янги тезликдаги интернет юксак технологиялар оламида чин маънодаги "омадли чипта"га айланади.

ПЛАНШЕТЛАР ДАВРИ БОШЛАНДИ

Тадқиқотчи олимларнинг аниқлашча, ўтган бир йил давомида информация технологиялари бўлган талаб бирмунча ўсган. "Сайнс" илмий нашрида "Эппл" компанияси томонидан ишлаб чиқарилган янги авлод планшетлари фан ва технология соҳасидаги энг яхши кашфиёт деб топилди. Ушбу ай-педлар аввалгисидан процесси, янги "Ретина" экран билан фарқ қилади. Қолаверса, планшетнинг орқа панелига 5 мегапикселли камера ўрнатилган. Планшетдан бир марталик қувват билан 10

соат давомида фойдаланиш имкони мавжуд. Бундан ташқари, ай-пед 32 ва 64 гигабайт хотира дискига, Wi-Fi ва 3G хизматига эга.

КЎЁШ БАТАРЕЯЛАРИГА ТАЛАБ ОРТМОҚДА

Бугунги кунда сайёрамиз ахли ҳар қадамда электр энергияси муаммосига дуч келмоқда. Шу боис энергияни сақлаш масаласига нафақат энергетика, балки иқтисодиёт ва умуман, илм-фан олдига турган энг муҳим вазифа сифатида эътибор қаратилмоқда. Австралиянинг Квинсленд технологик университети олими Пало Коррадо муаллифлик қилган уйлари кўёш энергияси ёрдамида иситиладиган ёки совутадиган тизим дунё олимлари томонидан эътироф этилган. Ушбу қурилмининг афзаллиги, у уйда керакли ҳарорат-

ни сақлаб туриш учун кетадиган харажати 90 фоизга қисқартириши мумкин.

Лойиҳанинг энг устун жиҳати шундаки, тизим аммиак ёрдамида совутиш ва иситиш вазифасини бажарадиган абсорбция машинасини ўзида мўжассам этган. Қувватни таъминлаш учун эса оддий фотоэлектр кўёш батареяларининг ўзи қифоя. Тизим деярли шовқинсиз ишлаб, 25 йил беминат хизматда бўлиши таъкидланмоқда.

НАНОТЕХНОЛОГИК КАШФИЁТЛАР

"Сайнс" илмий нашрида йил давомидаги кашфиётлар орасидан нанозарралар ёрдамида саратон касаллигини даволловчи дори воситасини яратилгани алоҳида эътироф этилмоқда. Океанортидаги «Бинд Биосайнс» (Bind

Biosciences) компанияси тадқиқотчилари махсус полимер нанозарраларни саратонга қарши доцетакселл моддаси билан тўлдириб, 17 нафар бемор томирига юборишган. 42 кундан сўнг икки нафар кўнглиллида ўсмавлар ҳамми анча кичирайгани, қолганларда эса янги янгиликнинг пайдо бўлиш хавфи қамайлгани сезилди. Ихтирочиларнинг таъкидлашча, нанозарралар кон таркибида 20 соат айланиб, жигарда тўпланиб қолмай, фақат саратон ҳужайраларини пайкаганда ичидagi дориини ташқарига чиқариши мумкин. Бу эса жигарга бўладиган босимни камайтириш, бутун организмда қузатилиши мумкин бўлган акс ташқирларнинг олдини олишга имкон яратади.

Сурайё СИРОЖИДДИНОВА,
"Ma'rifat" мухбири

НАШРИЁТ-МАТБАА ИЖОДИЙ УЙИ

**АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!
БАРЧАНГИЗНИ
ЯНГИ — 2013 ЙИЛ БИЛАН
ЧИН ДИЛДАН
ТАБРИКЛАЙМИЗ!**

- бадийи ва болалар адабиёти;
- ижтимоий-сиёсий адабиётлар;
- энциклопедиялар;
- рангли ва безакли маҳсулотлар (альбомлар, плакатлар, буклетлар, адрес папкалар ва бошқалар);
- ўқув анжомлари (умумий дафтарлар, кундаликлар, расм дафтарлари ва бошқалар);
- импорт ўрнини босадиган халқ истеъмоли моллари;
- А4 ва бошқа форматлардаги офис-хўжалик қоғозлари, канцелярия китоблари ва бошқаларни

Tel.: (+99871) 224-04-12, e-mail: info@ogituvchi.uz, web-site: www.ogituvchi.uz

Ma'rifat

*O'zbekiston Xalq ta'limi
vazirligi, O'zbekiston Oliy
va o'rta maxsus ta'lim
vazirligi, O'zbekiston
Ta'lim, fan va
madaniyat xodimlari
kasaba uyushmasi
Markaziy Kengashi.*

Tahrir hay'ati: Madamin
ARIPJANOV, Jumanazar BEK-
NAZAROV, Baxtiyor DONIYOROV,
Farrux JABBOROV (bosh muharrir-
ning birinchi o'rinbosari), Baxtiyor
YOQUBOV (mas'ul kotib), Mahmuda
MURZAYEVA, Husan NISHONOV
(bosh muharrir o'rinbosari), Nurlan
USMONOV (bosh muharrir
o'rinbosari), "Учитель Узбекиста-
на"), Aleksey CHUKARIN (mas'ul
kotib, "Учитель Узбекистана"),
Sa'dulla HAKIMOV.

772010641009

INDEKS: 149, 150. Г-1218.
Tiraji 32324.
Hajmi 4 bosma taboq.
Ofset usulida bosilgan,
qog'oz bichimi A-3.

TELEFONLAR: mas'ul kotib—233-99-15, umumiy o'rta va maktabgacha ta'lim yangiliklari bo'limi — 236-53-16, fan, oila va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yangiliklari bo'limi — 236-54-03, adabiyot, madaniyat, kasaba uyushmalari hayoti yangiliklari bo'limi — 236-54-69, ma'naviyat va maktabdan tashqari ta'lim yangiliklari bo'limi — 236-54-23, siyosat, xalqaro hayot va sport yangiliklari bo'limi — 236-55-58, reklama va marketing bo'limi — 233-42-92(faks), 236-54-17.

ЎЗА якуни — 21.25
Topshirildi — 23.10